

शिक्षक द्वारा अंकित मूल्यांकन पत्रक
उच्चतर माध्यमिक अभ्यासक्रम

Tutor Marked Assignments
Senior Secondary Course

2016–2017

राष्ट्रीय मुक्त विद्यालय शिक्षण संस्था

NATIONAL INSTITUTE OF OPEN SCHOOLING

A-24-25, Institutional Area, Sector-62
Noida-201309 (U.P.)

Website: www.nios.ac.in, www.nos.org

Toll free no. 18001809393

શિક્ષક અંકિત મૂલ્યાંકન પત્રક

મહત્વપૂર્ણ નિર્દેશ

પ્રિય વિદ્યાર્થી,

અત્યાર સુધી આપ રાષ્ટ્રીય મુક્ત વિદ્યાલય શિક્ષણ સંસ્થાના માધ્યમિક અભ્યાસક્રમમાં અભ્યાસનો આરંભ કરી ચૂક્યા હશો. આપ જાણતા હશો કે કોઈ અભ્યાસક્રમને સફળતાપૂર્વક પૂર્ણ કરવા માટે નિયમિત તથા સુનિયોજિત પદ્ધતિથી અભ્યાસ કરવો જરૂરી છે. આપને શીખવવા તથા સફર વિદ્યાર્થી બનાવવામાં આપની સહાયતા કરવા માટે રાષ્ટ્રીય મુક્ત વિદ્યાલય શિક્ષણ સંસ્થાએ કંઈક કેટલીય પદ્ધતિઓ અપનાવી છે, જેમાંની એક છે શિક્ષક અંકિત મૂલ્યાંકન પત્રક (ટી.એમ.એ).

આ શિક્ષક અંકિત મૂલ્યાંકન પત્રક આપની ઘણી રીતે મદદ કરશે, જેમ કેન્દ્ર નિયમિત અભ્યાસની ટેવ વિકસાવશે, જે વિદ્યાર્થી બનવા માટે આવશ્યક છે;

• વિષયવસ્તુને સારી રીતે સમજી શકશો,

• પ્રશ્નોના ઉત્તર સારી રીતે લખવાના મહાવરા દ્વારા આપ અંતિમ પરીક્ષાની તૈયારી સારી રીતે કરી શકશો.

• આપ જમા કરાવેલા શિક્ષક અંકિત મૂલ્યાંકન પત્રોમાં શિક્ષકો દ્વારા ઉપયોગી સુઝાવ મેળવી શકશો તથા એ ચકાસી શકશો કે આપે ઉત્તર સાચા લખ્યા છે કે નહિ, અને સુધારાની ક્યાં અને કેટલી જરૂર છે.

• આપ આપના પસંદગીના વિષયોમાં આપની પ્રગતિ જાણી શકશો, જેનાથી આપ અઘરા વિષયોની ઓળખ કરી શકશો તથા તેમના અભ્યાસ માટે વધુ પ્રયત્ન કરશો.

• આપ આપની સૂચિત સંસ્થા (અધ્યયન કેન્દ્રો)નાં જે તે વિષયના શિક્ષકોનો સંપર્ક કરશો તથા આપના અભ્યાસમાં

ઉપરોક્ત માર્ગદર્શન મેળવશો.

શિક્ષક અંકિત મૂલ્યાંકન પત્રની ઉત્તરવહી કેવી રીતે તૈયાર કરવી?

આ પુસ્તિકામાં આપને પ્રત્યેક વિષયમાં એક મૂલ્યાંકન પત્ર જોવા મળશે. આપે માત્ર આપ દ્વારા પસંદ કરેલા વિષયોમાં જ પોતાના અક્ષરોમાં આ મૂલ્યાંકન પત્રો તૈયાર કરવાના છે. મૂલ્યાંકન પત્રની ઉત્તરવહી તૈયાર કરવા માટે એક તરફ હાંસિયા વાફા કાગળનો ઉપયોગ કરવો. તૈયાર પુસ્તિકાને તમારા અધ્યયનકેન્દ્રના શિક્ષકને સુપરત કરો.

શિક્ષક અંકિત મૂલ્યાંકન પત્રની રૂપરેખા :

તમે જોશો કે શિક્ષક અંકિત મૂલ્યાંકન પત્રક ૨૦ ગુણના છે. પ્રશ્ન ૧, ૨ અને ૩ ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નના ચાર વિકલ્પો છે જેમાંથી માત્ર એક જ લખવાનો છે. એટલે કે ૨+૨+૨= ૬ ગુણ. આમ પ્રશ્ન ૧, ૨ અને ૩ ના કુલ ગુણ ૬-૬ હશે.

પ્રશ્નમાંક ૪ અને ૫ લાંબા જવાબો ધરાવતા પ્રશ્નો છે, તથા પ્રત્યેક પ્રશ્ન ૪ ગુણનો છે. આપને આપેલા ચાર વિકલ્પોમાંથી માત્ર એકનો જ ઉત્તર લખવાનો છે. આમ પ્રશ્ન ૪ અને ૫ ના કુલ ગુણ ૮ હશે(૪+૪).

પ્રશ્નમાંક ૬ માં આપના માટે ચાર પરીયોજનાઓની યાદી આપેલી છે જેમાંથી આપે કેવળ એક જ કરવાની છે જેના ગુણ ૬ હશે પ્રત્યેક પરીયોજનાના પ્રશ્નોની સાથે જ માર્ગદર્શન પણ આપેલું હશે.

શિક્ષક અંકિત મૂલ્યાંકન પત્ર ક્યાં અને કેવી રીતે સુપરત કરવું?

અધ્યયન કેન્દ્ર (એ. આઈ) માં માધ્યમિક સ્તર પર શિક્ષક અંકિત મૂલ્યાંકન પત્ર સુપરત કરવા માટે બંને સત્રોની તારીખો નીચે આપેલી છે:

સારણી નં. ૧: મૂલ્યાંકન પત્રક જમા કરાવવાની તારીખો

જાહેર પરીક્ષાઓ	વિદ્યાર્થી દ્વારા જમા	શિક્ષક દ્વારા સુઝાવ
એપ્રિલ/મે	૩૧ જાન્યુઆરી	૧૫ ફેબ્રુઆરી
ઓક્ટોબર/નવેમ્બર	૩૧ જુલાઈ	૧૫ ઓગષ્ટ

જો નિર્ધારિત દિવસોએ જાહેર રજા/શનિવાર/રવિવાર હશે તો તેના પછીનો દિવસ આપોઆપ જ અંતિમ તારીખ ગણવામાં આવશે.

શિક્ષક અંકિત મૂલ્યાંકન પત્રનો સંપૂર્ણ લાભ ઉઠાવવા માટે આપ મહેરબાની કરીને ઉપરોક્ત તારીખોનું ધ્યાન રાખો. મૂલ્યાંકન પત્રક એ લોકોને લાગુ પડે છે જેઓએ ઓનલાઈન સ્ટ્રીમ - ૧ માં પ્રવેશ મેળવેલો છે. આ વિદ્યાર્થીઓ માટે શિક્ષક અંકિત મૂલ્યાંકન પત્ર સુપરત કરાવવું ફરજિયાત છે. તેમણે જાહેર પરીક્ષામાં બેસતા પહેલા તેમને જમા કરાવી દેવા જોઈએ. માધ્યમિક તથા ઉચ્ચતર માધ્યમિક પરીક્ષાઓમાં શિક્ષક અંકિત મૂલ્યાંકન પત્રને જાહેર પરીક્ષાઓ માટે ૨૦ ગુણ નક્કી કરેલા છે. આ ગુણોને ૮૦ ગુણના પ્રશ્નાત્રના ગુણની સાથે અલગથી દર્શાવવામાં આવશે. આ નિયમ સત્ર - ૨૦૧૪-૧૫ ના બ્લોક - ૨ પ્રવેશથી ઓક્ટોબર-નવેમ્બર ૨૦૧૫ ની જાહેર પરીક્ષાઓ માટે લાગુ કરવામાં આવશે.

આ શિક્ષક અંકિત મૂલ્યાંકન પત્રોને જમા કરતી વખતે શિક્ષક પાસેથી આની રસીદ લેવાનું ભૂલશો નહિ. પુસ્તિકાના અંતે મૂલ્યાંકન પત્રની રસીદનો નમૂનો આપેલો છે.

જો કોઈ વહીવટી કારણોસર અધ્યયન કેન્દ્ર કાર્ય નથી કરી રહ્યું અથવા તેને બંધ કરી દેવામાં આવ્યું હોય તો વિદ્યાર્થી નિર્ધારિત તારીખોએ પોતાના મૂલ્યાંકન પત્રો સંબંધિત ક્ષેત્રિય કેન્દ્ર પર જમા કરાવે જે તેનું મૂલ્યાંકન કાર્ય કરાવશે તથા પરીક્ષામાં તેના ગુણ જમા કરાવવા માટે રાષ્ટ્રીય મુક્ત વિદ્યાલય શિક્ષણ સંસ્થાના મુખ્ય મથકે મોકલશે.

પ્રત્યેક શૈક્ષણિક સત્રમાં અધ્યયન કેન્દ્ર/સંબંધિત ક્ષેત્રિય કેન્દ્રમાં મૂલ્યાંકન પત્રકોનો એક નવો સેટ ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવશે. જો આપ શિક્ષક અંકિત મૂલ્યાંકન પત્ર નથી મેળવી શકતા તો આપ તેને સંસ્થાની વેબસાઈટ www.nios.as.in ઉપરથી પણ ડાઉનલોડ કરી શકો છો.

તમે તમારા શિક્ષક અંકિત મૂલ્યાંકન પત્રોને ધ્યાનપૂર્વક વાંચો અને પોતાની ભૂલો અથવા ખામીઓને સુધારવાનો પ્રયત્ન નીચેની રીતે કરો :-

✦ તમે જે તે વિષયની અધ્યયન સામગ્રીને બીજી વખત વાંચો.

✦ સંપર્કવર્ગોના શિક્ષકો દ્વારા આપની સમસ્યાઓ તથા શંકાઓનું સમાધાન કરો.

✦ અધ્યયન કેન્દ્રોમાં વધુમાં વધુ સમય આપો.

શિક્ષક અંકિત મૂલ્યાંકન પત્રના વિવિધ લાભો જોતા એ શક્ય છે કે આપ એક સફળ વિદ્યાર્થી બનવા માટે તેનો ઉત્કૃષ્ટ ઉપયોગ કરી શકો.

જો આપને આ વિષયમાં કોઈ શંકા હોય અથવા આપ કોઈ સુઝાવ આપવા ઈચ્છતા હો તો મહેરબાની કરીને અમને લખવામાં સંકોચ ન કરશો.

રાષ્ટ્રીય મુક્ત વિદ્યાલય શિક્ષણ સંસ્થાના દૈનિક-પ્રાચ્ય કાર્યક્રમો:

ઈન્ટરનેટના માધ્યમથી આપ મુક્ત વિદ્યા વાણી દ્વારા પ્રસારિત વિષય સંબંધી સંપર્ક વર્ગોનો લાભ પણ ઉઠાવી શકો

છો. આ સંપર્ક કાર્યક્રમો આપના વિષયોની પૂરક સામગ્રીના સ્વરૂપે રજૂ કરવામાં આવે છે. મુક્ત વિદ્યા વાણીમાં આપને વિષય નિષ્ણાતો સાથે સીધી વાતચીત કરવાનો અવસર મળે છે, જેના માધ્યમથી વિષય સંબંધી તમામ શંકાઓનું નિવારણ કરી શકાય છે. આપ આ માટે ટોલ ફ્રી નંબર ૧૮૦૦-૧૮૦-૨૫૪૩ પર ફોન કરી શકો છો. વિષય નિષ્ણાતોનો પ્રયત્ન હશે કે તેઓ આપની તમામ પ્રકારે મદદ કરે. તમે ૦૧૨૦-૪૬૨૬૮૪૮ ઉપર ફોન

પણ કરી શકો છો. રાષ્ટ્રીય મુક્ત વિદ્યાલયની વેબસાઈટ પર સંપર્ક વર્ગોના પ્રસારણનો નિર્ધારિત સમય ઉપલબ્ધ છે. આપ સમય કાઢીને તેમને પોતાની રુચિ અનુસાર સાંભળી શકો છો, આને આપ રેકોર્ડ પણ કરી શકો છો. અથવા

પહેલેથી રેકોર્ડેડ કાર્યક્રમ Audio on Demand પર પણ સાંભળી શકો છો.

પ્રસારણ માધ્યમ	પ્રસારણ સમય	
મુક્ત વિદ્યા વાણી કાર્યક્રમ પ્રસારણ	સોમવાર થી શુક્રવાર સાંજે ૨.૦૦થી ૫.૦૦ વાગ્યા સુધી શનિવાર સવારે ૧૦-૩૦ થી ૧૨-૩૦ વાગ્યા સુધી જાહેર રજાઓના દિવસોએ	પૂર્વ રેકોર્ડેડ કાર્યક્રમ તથા સંપર્ક વર્ગોનું પુનઃ પ્રસારણ સવારે ૮-૦૦ વાગ્યાથી ૧-૦૦ વાગ્યા સુધી સવારે ૫-૦૦ વાગ્યાથી ૮-૦૦ વાગ્યા સુધી
જ્ઞાનવાણી (જીઆઈ)	(સોમવારથી શુક્રવારની વચ્ચે) સવારે ૧૦-૩૦ થી ૦૧-૩૦ વાગ્યા સુધી પ્રત્યેક શુક્રવાર, શનિવાર તથા રવિવાર સવારે ૮-૩૦ થી ૯-૦૦ વાગ્યા સુધી	પુનઃ પ્રસારણ શુક્રવાર, શનિવાર તથા રવિવાર સાંજે ૪-૩૦ થી ૫-૦૦ વાગ્યા સુધી

શુભકામનાઓ સહ

સર્વ શૈક્ષણિક અધિકારીઓ

રાષ્ટ્રીય મુક્ત વિદ્યાલય શિક્ષણ સંસ્થા

Tutor Marked Assignments

Important Instructions

Dear Learner,

By now you must have started studying your **Senior Secondary Course** of the National Institute of Open Schooling (NIOS). As you already know, planned and continuous study is necessary for successful completion of a course. We have developed several means and strategies to help you to learn and be a successful learner. Tutor Marked Assignments (TMA) is one such means.

TMA's will help you to:

- develop regular study habit which is necessary to become a self learner;
- know the subject matter better;
- get practice in writing responses to questions thereby having a kind of rehearsal in the preparation for the final examination;
- receive feedback and confirmation about the correctness of the response provided by you;
- check your progress in studying the subject you had opted for, so that you can find out subject areas where you have difficulties and need to put in more effort to learn well; and
- maintain contact with the subject teachers at your Accredited Institution (AI) and take appropriate guidance in your studies.

How to Prepare Answer Script for TMA's?

In this booklet you will find one assignment in each subject. You are required to complete the assignment in your own handwriting in the chosen subjects only. Use one sided lined paper to prepare answer script for TMA's and submit them to your teacher at your Study Centre (AI).

The Format of TMA

You will notice that TMA is for 20 marks. Questions 1, 2 and 3, comprise of short answer questions. Each question has two choices of which you have to attempt only **one** i.e. $2+2+2=6$ marks. Questions 1, 2 and 3 will thus cover 6 marks.

Question number 4 and 5 are long answer questions of 4 marks each. You have to answer only **one** question out of the **two** given. Thus, questions 4 and 5 are for 8 marks ($4+4=8$).

Question no. 6 gives you two projects of which you have to attempt only **one**. This question will be for 6 marks. The guidelines for each project work are given along with the topic set.

The submission of TMA's

The schedule for submission of the Secondary Course TMA's at AIs for both admission block are given below:

Table No. I:

Public Examination	By Learners to study centres	Feedback by the Subject Teacher to the Learner
April/May	31 st January	15 th February
October/November	31 st July	15 th August

If last date so specified happens to be a public holiday/Saturday/Sunday, the next working day will automatically be treated as last date for the purpose.

Please follow this submission schedule strictly to take benefit of TMAs. **TMA is applicable for admission through stream–I of online. These should be submitted before appearing in the Public Examination of the particular subject.** The Tutor Marked Assignment at Secondary will carry 20% weightage of theory part in the external examination. These marks will be shown separately in the marks sheet alongwith the external examination paper.

You have to submit TMA to the subject teacher at your Study Centre (AI) at given date. Do not forget to take a receipt of submission of your TMA from your teacher. A sample of the assignment submission receipt is given at the end of this booklet.

In case, the Study Centre is not functioning or closed due to administrative reasons, you may submit the TMA as per the schedule given above, at the Regional Centre of your area which will take necessary action for evaluation and sending awards to the NIOS Head Quarters for inclusion in the final result.

For every academic year a new set of TMA booklets will be available at the Study Centres/ concerned Regional Centres. In case you are not able to get the TMA booklet, you may download the same from the official website of NIOS i.e. www.nios.ac.in.

Go through the corrected assignments carefully and use them to improve your performance by:

- re-reading the lessons in the study materials provided to you in each subject.
- attending PCP classes to clarify doubts from the teacher or solve problems that you face during studies; and
- devoting more time for studies.

Looking into the benefits of TMA, it will be possible for you to make best use of it in order to become a successful learner.

If you have any doubt or suggestions, please do not hesitate to write to us.

The Audio-Visual Programme of NIOS

Appreciating your need for more support NIOS also brings the magic of technology to your door step!! "**Mukta Vidya Vani**" our web based live PCPs supplement and complement the Self Learning Materials. It gives you an opportunity to interact with the experts of your subjects. You can clear your queries and doubts by calling on our TOLLFree Number 1800 180 2543. You can also

call on 0120- 4626949. The time schedule of the live programmes is given below for reference. If due to any reason you miss the live PCPs you can hear the recorded versions in repeat cycle or at Audio on Demand. The video programmes of NIOS are also available at You tube.

Broadcasting Medium	Broadcasting Time	
Mukta Vidya Vani www.nios.iradio india.in	Saturday and Sunday 2.00 PM – 5.00 PM Monday to Friday 10.30AM – 12.30AM	Recorded and Repeat PCP 8.00 A.M. to 1.00 P.M. and 5 P.M. to 8.00 P.M.
	For Gazetted holiday between Monday to Friday 10.30 a.m. to 01.30 p.m.	

We wish you all the best.

Academic Officers

National Institute of Open Schooling

અનુક્રમણિકા/(Contents)

ક્રમ સં. Sl. No.	વિષય Subject	પાના નં.- Page No.
1.	હિન્દી/Hindi (301)	1
2.	અંગ્રેજી/English (302)	3
3.	ઉર્દૂ/Urdu (306)	6
4.	સંસ્કૃત/Sanskrit (309)	9
5.	ગણિત/Mathematics (311)	11
6.	ભૌતિક વિજ્ઞાન/Physics (312)	14
7.	રસાયણ વિજ્ઞાન/Chemistry (313)	17
8.	જીવ વિજ્ઞાન/Biology (314)	19
9.	ઇતિહાસ/History (315)	22
10.	ભૂગોળ/Geography (316)	24
11.	રાજનીતિ વિજ્ઞાન/Political Science (317)	27
12.	અર્થશાસ્ત્ર/Economics (318)	30
13.	વેપાર અને વાણિજ્ય/Business Studies (319)	32
14.	મૂળભૂત નામા પદ્ધતિ/Accountancy (320)	34
15.	ગૃહવિજ્ઞાન/Home Science (321)	36
16.	મનોવિજ્ઞાન/Psychology (328)	39
17.	કમ્પ્યુટર વિજ્ઞાન/Computer Science (330)	41
18.	સમાજશાસ્ત્ર/Sociology (331)	46
19.	ચિત્રકળા/Painting (332)	48
20.	પર્યાવરણ વિજ્ઞાન/Environmental Science (333)	50
21.	જનસંચાર/Mass Communication (335)	53
22.	ડેટા એન્ટ્રી ઓપરેશન/Data Entry Operations (336)	55
23.	કાયદો: એક પરિચય/An Introduction to Law (338)	59
24.	પુસ્તકાલય અને માહિતી વિજ્ઞાન /Inforamtion and Library Science (339)	61
25.	અરેબિક/Arabic (341)	63
26.	પર્શિયન/Persian (342)	67

Assignment Submission Receipt

हिंदी
(301)
शिक्षक अंकित मूल्यांकन-पत्र

कुल अंक : 20

- निर्देश : (i) सभी प्रश्नों के उत्तर दीजिए। प्रत्येक प्रश्न के लिए निर्धारित अंक उसके आगे अंकित हैं।
(ii) उत्तर-पुस्तिका के प्रथम पृष्ठ पर ऊपर की ओर अपना नाम, अनुक्रमांक, अध्ययन-केंद्र का नाम एवं विषय लिखिए।

खंड-क

लगभग 50 शब्दों में उत्तर लिखिए :

1. आपने रैदास के दोहे पढ़े हैं। इन दोहों में व्यक्त विचारों की वर्तमान सामाजिक संदर्भों में प्रासंगिकता पर टिप्पणी लिखिए। (2)
(पाठ-2 देखें)

अथवा

- रामधारी सिंह दिनकर के अनुसार 'स्वतंत्रता बाहरी वस्तु नहीं बल्कि भीतरी गुण है'— अनुभव के आधार पर इस कथन की पुष्टि कीजिए। (पाठ-22 देखें)
2. तुलसीदास कृत 'रामचरितमानस' का एक अंश 'भरत का भ्रातृप्रेम' आपने पढ़ा है। इस अंश में भरत द्वारा माँ के प्रति की गई टिप्पणी के औचित्य पर अपने विचार प्रस्तुत कीजिए। (2)
(पाठ-3 देखें)

अथवा

'हिंदी कविता की विकास-यात्रा' पाठ में दुष्यंत कुमार का एक शेर उद्धृत किया गया है—

“सिर्फ हंगामा खड़ा करना मेरा मकसद नहीं
मेरी कोशिश है कि ये सूरत बदलनी चाहिए।”

- उपर्युक्त शेर में व्यक्त भाव को स्पष्ट कीजिए।

(पाठ-25 देखें)

3. 'पीढ़ियाँ और गिट्टियाँ' पाठ में पीढ़ियों के संघर्ष का चित्रण हुआ है। आप दो पीढ़ियों के बीच किस रूप में सामंजस्य स्थापित करना चाहेंगे— स्पष्ट कीजिए। (2)
(पाठ-17 देखें)

अथवा

'कुटज' प्रतिकूल स्थितियों में भी संघर्ष करके जीवन-रस पा लेता है। अपने जीवन में किए गए किसी ऐसे संघर्ष और उसके अनुकूल परिणाम का वर्णन कीजिए। (पाठ-18 देखें)

खंड-ख

लगभग 100-150 शब्दों में उत्तर लिखिए :

4. भाव-पल्लवन कीजिए— 'सूचना का अधिकार सुशासन में सहायक है।' (4)
(पाठ-20 देखें)

अथवा

'विराटा की पद्मिनी' उपन्यास में बुंदेलखंड की लोक-संस्कृति का चित्रण हुआ है। आप अपने क्षेत्र की लोक-संस्कृति की प्रमुख विशेषताओं का उल्लेख करते हुए एक निबंध लिखिए। (पाठ-29 एवं 32 देखें)

5. रामचंद्र शुक्ल ने सात्विक क्रोध की आवश्यकता पर बल दिया है। 'सात्विक क्रोध' से आशय स्पष्ट करते हुए किसी वर्तमान संदर्भ में इसकी आवश्यकता का औचित्य सिद्ध कीजिए। (4)
(पाठ-26 देखें)

अथवा

'वह तोड़ती पत्थर' कविता में निराला ने प्रतिकूल परिस्थितियों में श्रम करती महिला का चित्रण किया है। आप भी किसी श्रमरत व्यक्ति का शब्द-चित्र अपने शब्दों में लिखिए। (पाठ-13 एवं 9 देखें)

खंड-ग

परियोजना तैयार कीजिए :

6. किसी प्रदेश में 1971 में कुल जनसंख्या में पुरुषों का प्रतिशत 52 एवं स्त्रियों का 48 था। 1981 में यह क्रमशः 53.5 एवं 46.5, 1991 में क्रमशः 55 एवं 45, 2001 में 54.5 एवं 45.5 तथा 2011 में 58 एवं 42 हो गया।

उपर्युक्त तथ्यों को **बार चित्र** द्वारा दर्शाइए तथा लिंगानुपात का विश्लेषण प्रस्तुत करते हुए उसके परिणामों पर टिप्पणी लिखिए। (6)

(पाठ-30 देखें)

अथवा

आप एक जागरूक नागरिक हैं और अपने आसपास की घटनाओं पर नज़र रखते हैं। पिछले तीन महीनों में घटित आपराधिक घटनाओं के समाचार एवं चित्रों को अख़बारों से संकलित कीजिए और उनका उपयोग एवं विश्लेषण करते हुए नागरिक परिषद् के सचिव की ओर से एक प्रतिवेदन तैयार कीजिए। (पाठ-21 देखें)

ENGLISH
(302)
TUTOR MARKED ASSIGNMENT

Max. Marks : 20

Note: (i) *All questions are compulsory. The marks allowed for each question are given at same place.*

(ii) *Write your name, enrollment number, AI name and subject on the top of the first page of the answer sheet.*

1. Answer any one out of the following questions in about 40 to 60 words. 2

(a) How did the family members of Gavaskar help him to become a good cricketer?

(See Lesson-1)

(b) Why did Bholi talk very little? Give two reasons. (See Lesson-25)

2. Answer any one out of the following questions in about 40 to 60 words. 2

(a) Two roads diverged in a yellow wood
And sorry of could not travel both
And be one traveller, long I stood
And looked down one as far as I could
To where it bent in the undergrowth.

(i) What do the two roads stand for in the poem?

(ii) What does the expression 'bent in the undergrowth' imply? (See Lesson-4)

(b) Bholi felt as if suddenly all the bells in the village temple were singing and the trees in front of the school had blossomed into big red flowers. Her heart was throbbing with a new hope and a new life.

(i) What is the mood of Bholi in the above extract?

(ii) What does the expression 'her heart was throbbing' imply?

3. Answer any one out of the following questions in about 40 to 60 words. 2

(a) Why did the intruder want to impersonate Gerrard? Was he successful in it? Give reasons.

(See Lesson-12)

(b) Why did the father call the holyman to treat the mother when he was a rationalist?

(See Lesson-18)

4. Answer any one out of the following questions in about 100 to 150 words. 4

(a) Why did Thimmakka and Bikkalu decide to rear 284 banyan trees? How did the couple carry out their decision? How did it affect their life? (See Lesson-3)

- (b) Bholi's meeting with her teacher was a turning point in her life. What kind of changes come upon her thinking, personality and self awareness? (See Lesson-25)
5. Answer any one out of the following questions in about 100 to 150 words. 4
- (a) What were the circumstances under which the poet's mother was stung by a scorpion? How did the villagers take it? What did they do to cure her? (See Lesson-18)
- (b) How was Nankaka responsible for retaining the identity of Sunil Gavaskar? What lesson did Nankaka teach Gavaskar for life? (See Lesson-1)

6. Prepare any one of the project out of two given below in about 500 words. 4
- (a) Title: Sarvepalli Radhakrishnan - Bio-sketch.

Objective: To promote reference skills - collecting information from various sources selecting relevant details, deriving inspiration to rise high and writing bio-sketch correctly.

Step-I: Collect information about Dr. Radhakrishnan. You may include:

1. his birth (place and year).
2. his early life (family background, financial status).
3. his education and interests.
4. his professional priority - father's influence.
5. his growth from a teacher to the President of India and philosopher at world level.
6. his achievements.
7. his contribution towards Indian education.
8. his birthday celebrated as Teachers' Day in India.

Step-II : Imagine, a journalist has contacted you to provide information about Dr. Radhakrishnan to write a feature on him. What relevant facts you would include.

Step-III : Write a bio-sketch of Dr. Radhakrishnan based on the information you have collected. Your bio-sketch should be in 4-5 paragraphs, grammatically correct and coherent.

- (b) In India, medicines have traditionally been prepared from plants, spices and everyday kitchen ingredients. Our mothers and grandmothers know how to prepare these medicines at home. They often use such home remedies to cure small health problems and ailments.

Title : Medicinal plants and kitchen ingredients used for home remedies.

Objective : To make people aware of the various common medicinal plants or kitchen ingredients used for home remedies.

Step-I : Collect information from your grandmother and elderly ladies in the neighbourhood about home remedies.

Step-II : Under each medicinal plant or ingredient, write the ailment / ailments for which it is used.

Step-III : Tabulate the whole information under the main head - 'Home Remedies' with the following sub-heads:

- (i) Name of ingredients / plants
- (ii) Ailment / Ailments
- (iii) Availability
- (iv) Usage

اردو (Urdu)

(306)

سینئر سیکنڈری کورس

ٹیوٹر مارکڈ اسائنمنٹ

کل نمبر: 20

نوٹ: تمام سوالات لازمی ہیں۔ ہر سوال کے نمبر اس کے سامنے دیے گئے ہیں۔

2

سوال-1: درج ذیل میں سے کسی ایک سوال کا جواب 40 سے 60 الفاظ میں دیجیے۔

(i) افسانوی ادب اور غیر افسانوی ادب میں فرق واضح کیجیے۔

(ii) رپورتاژ کی صنف اردو میں کہاں سے آئی اور اس سے کیا مراد ہے؟

(iii) 'پوس کی رات' سبق میں کس معاشرے پر روشنی ڈالی گئی ہے؟

(iv) ایک غریب کسان جاڑے میں کھیت کی حفاظت کرنے کے لیے کن تکالیف کا سامنا کرتا ہے؟

2

سوال نمبر-2: درج ذیل میں سے کسی ایک سوال کا جواب 40 سے 60 الفاظ میں دیجیے۔

(i) 'برج بانو' سے مصنف کی کیا مراد ہے۔ وہ کہاں پیدا ہوئی اور اس کا شباب کہاں گذرا؟

(ii) 'برج بانو' سے ہندوستان میں نفرت اور عشق کرنے کی کیا وجہ ہے؟

(iii) ہندوستانی حکومت برج بانو کے متعلق کیا فیصلہ کرتی ہے؟

(iv) 'برج بانو' کی کہانی اپنے الفاظ میں لکھیے۔

2

سوال نمبر-3: درج ذیل میں سے کسی ایک سوال کا جواب 40 سے 60 الفاظ میں دیجیے۔

(i) امتیاز علی تاج کے اسلوب تحریر پر روشنی ڈالیے۔

(ii) طنز و مزاح کسے کہتے ہیں؟

(iii) معنی لکھیے: چپ شاہ کار روزہ رکھنا، آموختہ، چور کی داڑھی میں تنکا، ہڈی چڑا ہونا۔

(iv) 'چچا چھکن نے تیمارداری کی' میں سے چند بیگماتی الفاظ و محاورات تلاش کر کے لکھیے۔

اردو (Urdu)

(306)

سینئر سیکنڈری کورس

ٹیوٹر مارکڈ اسائنمنٹ

کل نمبر: 20

نوٹ: تمام سوالات لازمی ہیں۔ ہر سوال کے نمبر اس کے سامنے دیے گئے ہیں۔

2

سوال-1: درج ذیل میں سے کسی ایک سوال کا جواب 40 سے 60 الفاظ میں دیجیے۔

(i) افسانوی ادب اور غیر افسانوی ادب میں فرق واضح کیجیے۔

(ii) رپورتاژ کی صنف اردو میں کہاں سے آئی اور اس سے کیا مراد ہے؟

(iii) 'پوس کی رات' سبق میں کس معاشرے پر روشنی ڈالی گئی ہے؟

(iv) ایک غریب کسان جاڑے میں کھیت کی حفاظت کرنے کے لیے کن تکالیف کا سامنا کرتا ہے؟

2

سوال نمبر-2: درج ذیل میں سے کسی ایک سوال کا جواب 40 سے 60 الفاظ میں دیجیے۔

(i) 'برج بانو' سے مصنف کی کیا مراد ہے۔ وہ کہاں پیدا ہوئی اور اس کا شباب کہاں گذرا؟

(ii) 'برج بانو' سے ہندوستان میں نفرت اور عشق کرنے کی کیا وجہ ہے؟

(iii) ہندوستانی حکومت برج بانو کے متعلق کیا فیصلہ کرتی ہے؟

(iv) 'برج بانو' کی کہانی اپنے الفاظ میں لکھیے۔

2

سوال نمبر-3: درج ذیل میں سے کسی ایک سوال کا جواب 40 سے 60 الفاظ میں دیجیے۔

(i) امتیاز علی تاج کے اسلوب تحریر پر روشنی ڈالیے۔

(ii) طنز و مزاح کسے کہتے ہیں؟

(iii) معنی لکھیے: چپ شاہ کاروزہ رکھنا، آموختہ، چور کی داڑھی میں تنکا، ہڈی چڑا ہونا۔

(iv) 'چچا چھکن نے تیمارداری کی' میں سے چند بیگماتی الفاظ و محاورات تلاش کر کے لکھیے۔

سوال نمبر-4: درج ذیل سوالوں کے جواب لکھیے۔

- (i) نظم کی تعریف لکھیے
- (ii) ترقی پسند تحریک نے نظم گوئی میں کیا نئے تجربے کیے؟
- (iii) نظم معرئی اور آزاد نظم کسے کہتے ہیں؟
- (iv) امیر خسرو کی شہرت کے اسباب لکھیے

یا

- (i) ردیف کسے کہتے ہیں۔ بطور مثال شعر لکھیے۔
- (ii) مترادف الفاظ کسے کہتے ہیں۔ مثال دے کر سمجھائیے۔
- (iii) حسن تعلیل کسے کہتے ہیں، بطور مثال ایک شعر لکھیے۔
- (iv) صنعت تضاد اور صنعت تکرار میں کیا فرق ہے، بتائیے۔

سوال نمبر-5: درج ذیل میں سے کسی ایک حصے کی وضاحت 100 سے 150 الفاظ میں کیجیے۔

صحرا میں زمان و مکان کے کھوجاتی ہیں
صدیوں بیدار رہ کے سو جاتی ہیں
اکثر سوچا کیا ہوں خلوت میں فراق
تہذیبیں کیوں غروب ہو جاتی ہیں

- (i) اوپر لکھی ہوئی رباعی کا مطلب اپنے الفاظ میں لکھیے۔
- (ii) رباعی کی تعریف لکھیے۔
- (iii) رباعی کے خاص موضوعات کون کون سے ہیں؟
- (iv) دور رباعی گو شعرا کے نام لکھیے۔

یا

یہاں سے دور جنگل میں رہا کرتی ہے اک دیوی
وہ غم دیدہ دلوں کو غم کے بدلے عیش دیتی ہے

संस्कृतम्
(309)
शिक्षक अंकितमूल्यांकन-पत्रम्

पूर्णांकाः - 20

निर्देशा : (i) सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः। प्रश्नानुसारेण अङ्काः समक्षे निर्देशिताः।

(ii) उत्तरपुस्तिकायाः प्रथमपृष्ठे स्वनाम, अनुक्रमाङ्कसंख्या, शिक्षणकेन्द्रस्य नाम इति सर्वं लेखनीयम्।

1. कस्यचिदेकस्य प्रश्नस्य उत्तरं 40-60 शब्देषु लिखत- 2
(क) 'जीवनसन्देशः' इति पाठम् अधिकृत्य सतां गेहे कस्य अभावः न भवति इति वर्णयतु?
(पाठ-1, जीवन-सन्देशः)
(ख) 'अतिलोभः न कर्तव्यः' इति पाठम् आधृत्य अतिलोभस्य परिणामं स्वशब्देषु लिखत।
(पाठ-5, अतिलोभः न कर्तव्यः)
2. कस्यचिदेकस्य प्रश्नस्य उत्तरं 40-60 शब्देषु लिखत- 2
(क) 'राजते खलु कन्याकुमारी' इति पाठम् अधिकृत्य स्वामी विवेकानन्दमहाभागस्य यात्रावृत्तान्तं स्वशब्देषु वर्णयतु?
(पाठ-)
(ख) 'काले फलति सौभाग्यम्' इति पाठात् का शिक्षा प्राप्यते? लोभरहितस्वभावस्य च के लाभाः इति स्वशब्देषु लिखत।
(पाठ-9, काले फलति सौभाग्यम्)
3. कस्यचिदेकस्य उत्तरं 40-60 शब्देषु लिखत- 2
(क) 'यदि जानासि तद् वद' इति पाठम् आधृत्य प्रहेलिकाद्वयम् अर्थसहितं वर्णयतु?
(पाठ-2, यदि जानासि तद् वद)
(ख) 'अतिलोभः न कर्तव्यः' इति पाठस्य सारांशं स्वशब्देषु लिखत। (पाठ-)
4. कस्यचिदेकस्य प्रश्नस्य उत्तरं 100-150 शब्देषु लिखत- 4
(क) कस्यचिदेकस्य 'इन्' प्रत्ययान्तशब्दस्य रूपाणि सप्तसु विभक्तिषु लिखत।
(पाठ-9, काले फलति सौभाग्यम्)
(ख) संस्कृतभाषायां कति लिङ्गानि भवन्ति? प्रत्येकस्य लिङ्गस्य उदाहरणद्वयं लिखित्वा तस्य प्रथमायां द्वितीयायां च विभक्तौ रूपाणि लिखत।
(पाठ-1, जीवन संदेशः)

5. कस्यचिदेकस्य प्रश्नस्य उत्तरं 100-150 शब्देषु लिखत- 4
- (क) 'यदि जानासि तद् वद' इति पाठम् अधिकृत्य काश्चन पञ्च-प्रहेलिकाः स्पष्टी करोतु?
(पाठ-2, यदि जानासि तद् वद)
- (ख) 'राजते खलु कन्याकुमारी' इति पाठम् अधिकृत्य कन्याकुमार्यायाः नामविषये आगत-कथानकं स्वशब्देषु लिखत?
(पाठ-6, राजते खलु कन्याकुमारी)
6. अधोलिखितेषु कमपि एकं विषयमधिकृत्य परियोजना विवरणं लिखत- 6
- (क) भारते जलसमस्याम् अधिकृत्य एका परियोजना निर्मायताम्?
- (ख) केन्द्रसर्वकारेण भारतदेशेन वा संस्कृतेन प्रयुक्तानि दश-आदर्शवाक्यानि लिखत।

ગણિત

MATHEMATICS

(311)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી

TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ: 20

Max. Marks : 20

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન માટે ફાળવેલ ગુણ બાજુમાં દર્શાવ્યા છે.

(2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પેજ ઉપર તમારું નામ, અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

1. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

2

(a) બે હોડી સમુદ્રના એક કિનારેથી પ્રસ્થાન કરે છે એમાંથી એક હોડી N55°E દિશામાં 12 કિલોમીટર પ્રતિ કલાકની ઝડપે ગતિ કરે છે અને બીજી હોડી S65°E દિશામાં 16 કિલોમીટર પ્રતિ કલાકની ઝડપે ગતિ કરે છે બે કલાક પછી બે હોડીઓ વચ્ચેનું અંતર શોધો.

(પાઠ 5 જુઓ)

(b) એક વ્યક્તિ 47 મીટર બોર્ડમાંથી ત્રણ ટુકડા કરવા ઈચ્છે છે બીજા ટુકડાની લંબાઈ સૌથી નાના ટુકડાથી 3 મીટર વધારે છે તથા ત્રીજા ટુકડાની લંબાઈ સૌથી નાના ટુકડાની લંબાઈ થી બમણી છે. જો ત્રીજા ટુકડાની લંબાઈ બીજા ટુકડાની લંબાઈ થી ઓછામાં ઓછી 5 મીટર વધુ હોય તો સૌથી નાના ટુકડાની લંબાઈ શોધો.

(પાઠ 9 જુઓ)

2. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

2

(a) બે સાઈકલ સવાર એક જ સ્થાનેથી એક જ દિશામાં એક સાથે ચાલવાનું શરૂ કરે છે પહેલો સાઈકલ સવાર 10 કિલોમીટર પ્રતિ કલાકની ઝડપે ગતિ કરે છે બીજો સાઈકલ સવાર પહેલા 1 કલાકમાં 8 કિલોમીટર પ્રતિ કલાકની ઝડપે ગતિ કરે છે પછીના દરેક કલાક પોતાની ગતિમાં $\frac{1}{2}$ કિલોમીટરની ઝડપ વધારે છે જો બંને સાઈકલ સવાર સતત ગતિ કરે તો બીજો સાઈકલ સવાર કેટલા કલાક પછી પહેલા સાઈકલ સવારથી આગળ નીકળી જશે?

(b) 4 સેમીની બાજુઓવાળા ચોરસમાં બાજુઓના મધ્યબિંદુઓને જોડીને એક બીજો ચોરસ બનાવવામાં આવે છે. આ જ રીતે બીજા ચોરસની અંદર ત્રીજો ચોરસ બનાવવામાં આવે છે. આ પ્રક્રિયા અનંત વાર કરવામાં આવે છે તો આ પ્રકારે બનતા બધા જ ચોરસના ક્ષેત્રફળનો સરવાળો શોધો.

3. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

2

- (a) સમીકરણો $2x-3y-4=0$ અને $3x-4y-5=0$ વડે દર્શાવેલા સીધા રસ્તાઓ પરની ચોકડી (કોર્સિંગ) પર એક માણસ ઉભો છે જેને સમીકરણ $6x-7y+8=0$ દ્વારા દર્શાવેલ રસ્તા પર ઓછામાં ઓછા સમયમાં પહોંચવું છે. એ વ્યક્તિએ કાપેલા રસ્તાનું સમીકરણ મેળવો.

(પાઠ 14 જુઓ)

- (b) બિંદુ $B(1,2)$ માંથી પસાર થતું પ્રકાશનું એક કિરણ X અક્ષ પરના બિંદુ A પર આપત થાય છે તથા પરાવર્તિત કિરણ બિંદુ $C(5,3)$ માંથી પસાર થાય છે તો બિંદુ A ના યામ શોધો.

(પાઠ 14 જુઓ)

4. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

4

- (a) વર્તુળ $x^2+y^2-6x+2y-15=0$ ની અંદરની બાજુએ દોરેલા સમબાજુ ત્રિકોણનું ક્ષેત્રફળ શોધો.

(પાઠ 15 જુઓ)

- (b) પરવલય $x^2=12y$ ના શીર્ષને નાભિલંબના અંત્યબિંદુઓ સાથે જોડતા બનતા ત્રિકોણનું ક્ષેત્રફળ શોધો.

(પાઠ 16 જુઓ)

5. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 100 થી 150 શબ્દોમાં લખો.

4

- (a) A અને B એકસરખા સારા ખેલાડીઓ છે.

નીચેની બે ઘટનાઓ માંથી કોની સંભાવના વધુ છે.

- (i) A અને B ને 4 રમતોમાંથી 3 માં હરાવે છે.

- (ii) A, B ને 8 રમતોમાંથી 5માં હરાવે છે.

- (b) એક ટેલીવિઝન ચેનલ ત્રણ કાર્યક્રમ x, y અને z બનાવે છે. આ કાર્યક્રમો વિશે એક સર્વેક્ષણ કરતા જણાવ્યું કે 60% લોકો કાર્યક્રમ x જોવે છે. 50% લોકો કાર્યક્રમ y જોવે છે. તથા 47% કાર્યક્રમ z જોવે છે. 28% લોકો કાર્યક્રમ x અને y બંને જોવે છે. 23% લોકો x અને y જોવે છે તથા 18% લોકો ત્રણેય કાર્યક્રમ જોવે છે. તો નીચેની બાબતો શોધો.

- (i) કેટલા ટકા લોકો કાર્યક્રમ x અને y જોવે છે. પરંતુ કાર્યક્રમ z જોતા નથી.

- (ii) કેટલા ટકા લોકો ત્રણેય માંથી એકપણ કાર્યક્રમ જોતા નથી.

(પાઠ 1 જુઓ)

6. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

6

- (a) વર્ષ 2016 માં રમાયેલ એક દિવસીય ક્રિકેટ મેચનું નિરીક્ષણ કરો અને નીચેના મુદ્દાઓના આધારે બંને ટીમોના દેખાવની સરખામણી કરતો એક પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો.

- (i) ખેલાડીઓના વ્યક્તિગત સ્કોરનો વિસ્તાર શોધો.

- (ii) પ્રત્યેક ટીમનો સરેરાશ વિચલન સ્કોર શોધો.

- (iii) પ્રત્યેક ટીમ માટે સાત આવૃત્તિ વિતરણ કોષ્ટકની રચના કરો જેમાં ઓવરોને વર્ગ તરીકે અને રનોને આવૃત્તિ રૂપે પસંદ કરો.

- (iv) ઉપરોક્ત સાત આવૃત્તિ વિતરણ (iii) ને ચિત્રાકૃતિ દ્વારા રજૂ કરો.

- (b) તમારી આસપાસના ઓછામાં ઓછા 50 ઘરોના સર્વેને આધારે નીચેના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખી એક પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો.
- (i) ઉમર ને દર્શાવતા અંકોને વર્ગના સ્વરૂપે રજૂ કરો.
 - (ii) કુટુંબની સરેરાશ ઉમર શોધો.
 - (iii) જનસંખ્યાના સાક્ષરતા દરને ઉચ્ચ પ્રાથમિક , માધ્યમિક, ઉચ્ચ માધ્યમિક સ્નાતક અને તેનાથી વધુ શિક્ષણના રૂપે દર્શાવો.
 - (iv) કુટુંબની આવકનો વિસ્તાર શોધો.
 - (v) ભાગ (iii) ની માહિતીને સ્તંભઆલેખ સ્વરૂપે રજૂ કરો.

ભૌતિક વિજ્ઞાન

PHYSICS

(312)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી

TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ: 20

Max. Marks : 20

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન માટે ફાળવેલ ગુણ બાજુમાં દર્શાવ્યા છે.

(2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પેજ ઉપર તમારું નામ, અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

1. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2

(a) નીચે આપેલામાંથી પ્રત્યેકના એક-એક ઉદાહરણ આપો.

(i) આદિશ રાશી

(ii) સદિશ રાશી

(iii) એકમ સદિશ

(iv) એક એવી ભૌતિક રાશી કે જેને બે સદિશના સદિશ ગુણાકાર વડે દર્શાવવામાં આવે છે.

(પાઠ 1 જુઓ)

(b) એક દડાને 19.6 m/s^2 ના વેગથી ઉર્ધ્વદિશામાં ઉછાળવામાં આવે છે તો આપેલી કિંમતો શોધો.

(i) દડાએ પ્રાપ્ત કરેલ મહત્તમ ઉંચાઈ

(ii) દડા ને મહત્તમ ઉંચાઈ સુધી પહોંચવા લાગતો સમય

(પાઠ 2 જુઓ)

2. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2

(a) કોઈ પદાર્થને 100 m/s ના વેગથી 45 ડિગ્રી સેલ્સિયસના ખૂણે ફેંકવામાં આવે છે તો નીચે આપેલ કિંમતો શોધો.

(i) વિસ્તાર

(ii) ઉડ્ડયન સમય

(પાઠ 4 જુઓ)

(b) બે ગ્રહો A અને B વિચારો. ગ્રહ B નું દળ ગ્રહ A કરતા 0.012 ગણું તથા ત્રિજ્યા 0.3 ગણી વધારે છે જો ગ્રહ A નો ગુરુત્વપ્રવેગ 10 m/s^2 હોય તો ગ્રહ B માટે ગુરુત્વપ્રવેગ શોધો.

(પાઠ 5 જુઓ)

3. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2

(a) M દળ તથા L લંબાઈ ધરાવતા પાતળા સળિયા કે જેની અક્ષ તેના કેન્દ્રમાંથી લંબરૂપે પસાર થાય છે તેની જડત્વની ચાકમાત્રા $m L^2/12$ છે જો સળિયાનું દળ 0.2kg તથા લંબાઈ 1m હોય તો તેના છેડાને

લંબરૂપ જડત્વની યાકમાત્રા સમાંતર અક્ષના પ્રમેયની મદદ થી શોધો.

(પાઠ 7 જુઓ)

(b) યંગ મોડ્યુલસની વ્યાખ્યા આપો. કોઈ તારની લંબાઈ L તથા આડછેદનું ક્ષેત્રફળ A છે તેના પર બળ લગાડતા તેની લંબાઈમાં ΔL જેટલો વધારો છે. તો આપેલ વસ્તુ શોધો.

- 1) પ્રતાન પ્રતિબળ
- 2) પ્રતાન વિકૃતિ
- 3) યંગ મોડ્યુલસ

(પાઠ 8 જુઓ)

4. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 100 થી 150 શબ્દોમાં લખો.

4

(a) વાયુના ગતિવાદના નિયમો પરથી આપેલ વસ્તુ મેળવો.

- (i) બોઈલનો નિયમ
- (ii) ચાર્લ્સનો નિયમ
- (iii) ગેલ્યુસેકનો નિયમ
- (iv) એવોગેડોનો નિયમ

(પાઠ 10 જુઓ)

(b) ઉષ્માવાહકતાની વ્યાખ્યા આપો. તેનો SI એકમ જણાવો. બરફથી ભરેલા થર્મોકોલના સમઘનમાં લંબાઈ 50 cm અને જાડાઈ 4cm છે બહારનું તાપમાન 40°C તો 4 કલાકમાં પીગળતા બરફની માત્રા શોધો. (થર્મોકોલની ઉષ્માવાહકતા 0.01 જુલ/સે.મી. $^{\circ}\text{C}$. અને બરફની ગલન ગુપ્ત ઉષ્મા 335 જુલ/ગુરૂત્વપ્રવેગ)

(પાઠ 10 જુઓ)

5. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 100 થી 150 શબ્દોમાં લખો.

4

(a) આપેલા બહિર્ગોળ લેન્સની વક્રતાત્રિજ્યા 20cm છે.

- (i) લેન્સની કેન્દ્રલંબાઈ જો વક્રીભવનાંક 1.5 હોય તો
- (ii) લેન્સને પાણી ($\mu > 1.33$) માં ડૂબાડીએ તો કેન્દ્રલંબાઈ શોધો.

(પાઠ 20 જુઓ)

(b) ખગોળીય ટેલીસ્કોપ સમજાવો.

(પાઠ 23 જુઓ)

6. નીચે આપેલા પ્રોજેક્ટમાંથી કોઈ એક પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો

6

(a) અલગ જાડાઈની બે સ્પ્રિંગ લો.

- 1) પ્રત્યેક સ્પ્રિંગના 15cm લાંબા ટુકડા કરો.
- 2) લોખંડના સ્ટેન્ડ પર વજનીયા અને વજનબોક્ષ તૈયાર કરો.
- 3) સ્પ્રિંગને સ્ટેન્ડ પર લટકાવો.
- 4) 15cm લંબાઈ ધરાવતી સ્પ્રિંગ એ રીતે ગોઠવો કે જેથી તેનું નીચેનું બિંદુ સ્કેલ પર શૂન્યની નજીક રહે

- 5) સ્પ્રિંગ પર જુદા જુદા માપના વજનીયા લટકાવતા તેની લંબાઈમાં વધારો થાય છે જ્યારે વજનીયા હટાવી લેતા તે તેની મૂળ લંબાઈ પ્રાપ્ત કરે છે. (એવું કેમ વિચારો)
- 6) પ્રત્યેક સ્પ્રિંગ માટે વજનીયું લટકાવતા તેની લંબાઈમાં થતો વધારો નોંધો.
- 7) સ્પ્રિંગ ની લંબાઈમાં થતા વધારા અને લટકાવેલ વજનનો આલેખ દોરો.
- 8) આલેખની મદદથી પ્રત્યેક સ્પ્રિંગનો બળ અચળાંક શોધો. જો બંને સ્પ્રિંગ એક જ પદાર્થની બનેલી હોય તો k નું મૂલ્ય તથા સ્પ્રિંગની લંબાઈમાં થતા વધારાનો સંબંધ મેળવો.

(પાઠ 23 જુઓ)

(a) ઓપ્ટીકલ ફાઈબર્સની જાણકારી આપો. તેના પરથી તેનું બંધારણ તથા ક્રિયાવિધિ સમજાવો અને આપણા દેશમાં થતા ઓપ્ટીકલ ફાઈબર્સના ઉપયોગની જાણકારી આપો.

(પાઠ 30 જુઓ)

રસાયણ વિજ્ઞાન

CHEMISTRY

(313)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી

TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ: 20

Max. Marks : 20

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન માટે ફાળવેલ ગુણ બાજુમાં દર્શાવ્યા છે.

(2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પેજ ઉપર તમારું નામ , અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

1. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2
 - (a) બોરોન એ બેરીલીયમ કરતા કદમાં નાનો છે પણ બેરીલીયમની પ્રથમ આયનીકરણ એન્ટાલ્પી એ બોરોન કરતા વધુ છે શા માટે? (પાઠ 3 જુઓ)
 - (b) ક્લોરીન(Cl) ની ઈલેક્ટ્રોન ગ્રહણ એન્ટાલ્પીનું મૂલ્ય ફ્લોરીન(F) કરતા વધુ ઋણાત્મક છે શા માટે? (પાઠ 3 જુઓ)
2. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2
 - (a) આંતર આણ્વીક બળોના આધારે ઘન પદાર્થોનું વર્ગીકરણ કઈ રીતે કરવામાં આવે છે તે સમજાવો. (પાઠ 6 જુઓ)
 - (b) એકમ કોષ એ શું છે? Fcc એકમ કોષમાં કેટલા પરમાણુ આવેલા હોય છે? (પાઠ 6 જુઓ)
3. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2
 - (a) 373 K તાપમાને પ્રવાહીનું વાયુમાં રૂપાંતરણ કરવા માટે જરૂરી એન્ટાલ્પી 40.8 જુલ/મોલ છે તો આ પ્રક્રમનો એન્ટ્રોપી ફેરફાર ગણો. (પાઠ 10 જુઓ)
 - (b) પ્રતિવર્તી પ્રક્રિયા એ શું છે? તેના કોઈ બે ઉદાહરણ આપો. (પાઠ 10 જુઓ)
4. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 4
 - (a) જલપ્રદુષણની વ્યાખ્યા આપો અને કોઈ પણ ત્રણ માનવનિર્મિત જલપ્રદુષણના સ્ત્રોતના નામ આપો. (પાઠ 32 જુઓ)
 - (b) ભૌતિક સંતુલનના કોઈ પણ બે ઉદાહરણ આપો. (પાઠ 11 જુઓ)
5. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 100 થી 150 શબ્દોમાં લખો. 4
 - (a) કોઈ એવી ધાતુનું નામ આપો જેનું શુદ્ધિકરણ નીસ્ચંદન પદ્ધતિથી થાય.

(પાઠ 16 જુઓ)

(b) કોપર(Cu) ધાતુનો વિદ્યુતશુદ્ધિકરણનો પરિપથ નામાંકિત ચિત્ર સાથે વર્ણવો અને એનોડ પર કઈ કઈ ધાતુઓ જમા થાય છે તે લખો.

(પાઠ 16 જુઓ)

અથવા

ક્રોમિયમ ઓક્સાઈડ અને મેંગેનીઝ ઓક્સાઈડનું અપચયન કાર્બનના બદલે એલ્યુમીનીયમ ધાતુ ચૂર્ણ વડે કેમ કરવામા આવે છે? આ પ્રક્રમનું નામ લખો અને આપેલા ધાતુ ઓક્સાઈડોને સંબંધિત અપચયન પ્રક્રિયાના સમીકરણ લખો.

6. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

6

(a) તમે તમારા નગરની એક હોસ્પિટલની મુલાકાત લીધી. ત્યાં તમે કેટલાક લોકોને ખુબ જ તાવથી પીડાતા અને કેટલાકને નાની મોટી ઈજાઓ થઇ હતી તે જોઈ. જ્યારે તમે પણ શરદી અને અમ્લપીતના દર્દી છો. ડોક્ટરોએ બધા દર્દીઓને અલગ અલગ દવાઓ આપી.

(i) તાવ ઉતારવાની દવાનું નામ શું છે? (કોઈ એક દવાનું નામ)

(ii) ચેપરોધક દવાનું નામ લખો

(iii) અમ્લાનાશક દવાના બે નામ લખો

(iv) એલર્જી દુર કરવા અપાતી કોઈ એક દવાનું નામ આપો. (પ્રતિહિસ્તરમાઈન)

(v) ક્વીનીન એ ખુબ જ ઉપયોગી દવા છે તે ક્યાં પ્રકારના તાવમાં ઉપયોગમાં લેવામાં આવે છે?

(vi) 1% થી વધુ પ્રમાણમાં ફીનોલનો ઉપયોગ કરવામા આવે તો શરીરને ક્યાં પ્રકારનું નુકશાન થાય છે તે જણાવો.

(b) શ્રીમાન X અને તેના પિતા શ્રીમાન Y કે જે મધુપ્રમેહ (ડાયાબીટીસ) નામના રોગથી પીડિત છે તે આગ્રા તેમના સંબંધીની દીકરીને જોવા માટે જાય છેકે જે રતાંધળાપણું, દાંતમાંથી લોહીનું વહેવું અને પ્રોટીનની ઉણપથી પીડાય છે.

(i) શ્રીમાન X ને કેવા પ્રકારનો ખોરાક ખાવો જોઈએ નહિ?

(ii) મધુપ્રમેહ માટે જવાબદાર ઉત્સેચકનું નામ લખો.

(iii) રતાંધળાપણું કયા વિટામીનની ઉણપથી થાય છે?

(iv) આવશ્યક એમીનો એસીડ એ શું છે?

(v) કોઈ પણ બે પાણીમાં દ્રાવ્ય થતા વિટામીનોના નામ લખો

(vi) પ્રોટીનનું વિકૃતીકરણ એ શું છે?

જીવવિજ્ઞાન

BIOLOGY

(314)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી

TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ: 20

Max. Marks : 20

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન માટે ફાળવેલ ગુણ બાજુમાં દર્શાવ્યા છે.

(2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પેજ ઉપર તમારું નામ, અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

1. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2

(a) નીચે આપેલા પ્રાણીઓમાં સામાન્ય દેખાતા બે લક્ષણો જણાવો.

(1) કુતરો (2) ખિસકોલી (3) માણસ (4) હાથી

આ બધા પ્રાણીઓ જે વર્ગમાં આવે છે તે વર્ગોનું નામ પણ આપો.

(પાઠ 1 જુઓ)

(b) ડાર્વિનવાદ અને નવ ડાર્વિનવાદ ના કોઈ પણ બે તફાવતના મુદ્દા લખો.

(પાઠ 1 જુઓ)

2. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2

(a) એક કે બે શબ્દો કે વાક્યોમાં જવાબ આપો.

(i) ક્યાં અંગકોમાં DNA જોવા મળે છે?

(ii) શરીરમાં WBC (સફેદ રુધિર કણિકા) નું કાર્ય શું છે?

(iii) પ્રાણી કોશિકાઓમાં જોવા મળતા હોય પણ વનસ્પતિ કોશિકાઓમાં જોવા ન મળતા હોય તેવા અંગકોનું કાર્ય જણાવો.

(iv) પેશી તંતુઓના એકમનું નામ જણાવો.

(પાઠ 4 જુઓ)

(b) એક કોશિકાના કોઈ પણ ચાર અંગકોના નામ જણાવો અને દરેક અંગકના નામની સામે તેનું એક કાર્ય લખો.

(પાઠ 4 જુઓ)

3. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2

(a) (i) જનીનિક રૂપાંતરક જીવ માટે બીજો કયો શબ્દ પ્રયોગ કરવામાં આવે છે? આવા જીવો જેમાંથી ઉત્પન્ન કરવામાં આવે છે તે રીતનું નામ પણ લખો.

(ii) એવા બે કારણ આપો કે જેથી જંતુ વૈજ્ઞાનિકો રૂપાંતરક જીવનો Bt પાકમાં ઉપયોગમાં લેવાથી ચિંતાતુર છે

(પાઠ 24 જુઓ)

- (b) (i) જૈવિક સાહિત્યક ચોરી અને
(ii) જૈવિક રક્ષિત થયેલી શોધ વિશે ટૂંકમાં સમજાવો.

(પાઠ 24 જુઓ)

4. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

4

- (a) (i) સંવહન નલીકાના સંદર્ભમાં મકાઈના છોડના મૂળને કાપો અને અનાજના છોડના કાપાને એકબીજા સાથે સરખાવો.
(ii) ઉપર આપેલા ઉદાહરણમાં કયો છોડ એકદળી છે અને કયો છોડ દ્વિદળી છે.
(iii) છોડમાં સંવહન નલીકાઓની ઉપયોગીતા અથવા મહત્વતા સમજાવો.

(પાઠ 6 જુઓ)

- (b) છોડને જીવિત રહેવા માટે શ્વસન ક્રિયા શા માટે મહત્વપૂર્ણ છે? છોડમાં શ્વસન ક્રિયાનું વર્ણન કરો તેમજ પ્રાણીઓ અને છોડમાં થતી શ્વસન ક્રિયાનો કોઈ એક તફાવત લખો.

(પાઠ 12 જુઓ)

5. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 100 થી 150 શબ્દોમાં લખો.

4

- (a) સમસ્થાપન વિશે સમજાવો તેમજ એક ઉદાહરણ આપીને શરીરમાં તે કઈ રીતે કાયમ જોડાયેલ રહે છે તે જણાવો.

(પાઠ 18 જુઓ)

- (b) માનવ પાચનતંત્ર સાથે સંબંધિત એવી બે ગ્રંથિઓના નામ આપો જે ડ્યોટેનામ માં ખુલે છે તેના દ્વારા થતા સ્ત્રાવોના નામ તેમજ તેના કાર્યોનો ઉલ્લેખ કરો.

(પાઠ 13 જુઓ)

6. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

6

- (a) તમારા ઘરની નજીક આવેલ હોસ્પિટલ/ક્લિનિકની શોધ કરી તેની મુલાકાત લો અને આ દિવસોમાં થતા કોઈ બે સામાન્ય રોગ વિશે તપાસ કરો અને તેને નીચે આપેલ કોષ્ટકમાં વર્ણન કરો.

અનુ. નં.	સામાન્ય બીમારીનું નામ	દર્દીનું નામ	ઉંમર	લક્ષણ	રોગ ઉત્પન્ન કરતો જીવ	રોગ કઈ રીતે ફેલાય છે તેની રીત
1						
2						

રોગને અટકાવવાના ઓછામાં ઓછા બે ઉપાયો બતાવો. તેમજ એક એવા રોગનું નામ લખો કે જેના રોગકારક જીવાણુ અને રોગ ફેલાવાના લક્ષણો સમાન હોય.

- (b) તમારો તમારા માતાપિતા અથવા તમારા સહધ્યાયી માંથી કોઈ નો ફોટોગ્રાફને નજીક નજીક ચોંટાડો. તેમજ દરેક ફોટોગ્રાફની નીચે સામાન્ય માહિતી લખો.

વારસાગત લક્ષણો	માતા/પિતા/ભાઈ/બહેન	તમે પોતે
1. શું જીભ વાળીશકે છે?	હા/ના	હા/ના
2. શું અંગૂઠો પાછળની બાજુ વાળી શકે છે?	હા/ના	હા/ના
3. કર્ણ-પલી (કાનના લટકણીયા) અલગ છે કે જોડાયેલા?	હા/ના	હા/ના

નીચે આપેલા વાક્યો વિશે લખો

- (i) આનુવંશિકતા એ શું છે? તેનું વારસાગતતા સાથે શું સંબંધ છે?
- (ii) વારસાગત કોઈ બનાવો અને તમારા અથવા તમારા સાથીદારોમાં જો કોઈ આનુવંશિક લક્ષણો હોય તો તે જણાવો અને તેનો અભ્યાસ કરો.
- (iii) એ પણ જણાવો કે તમારામાં આ લક્ષણ માતામાંથી આવેલ છે કે પિતામાંથી તેમજ તેને પ્રમાણભૂત એક વાક્ય લખો.
- (iv) રતાંધળાપણું કયા વિટામીનની ઉણપથી થાય છે?
- (v) આવશ્યક એમીનો એસીડ એ શું છે?
- (vi) કોઈ પણ બે પાણીમાં દ્રાવ્ય થતા વિટામીનોના નામ લખો
- (vii) પ્રોટીનનું વિકૃતીકરણ એ શું છે?

ઈતિહાસ
HISTORY
(315)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી
TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ: 20

Max. Marks : 20

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન માટે ફાળવેલ ગુણ બાજુમાં દર્શાવ્યા છે.

(2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પેજ ઉપર તમારું નામ, અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

1. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

2

(a) “ભારતના ઇતિહાસમાં ઈ.સ. ૭૫૦ થી ઈ.સ. ૧૦૦૦ સુધીના સમયને આર્થિક દ્રષ્ટિએ અવિકસિત સમય માનવામાં આવે છે” બે ઉદાહરણ આપી આ વિધાન સમજાવો.

(પાઠ 8 જુઓ)

(b) સાંસ્કૃતિક ક્ષેત્રે રાષ્ટ્રવાદનો આવિભાવ કેવી રીતે થયો?

(પાઠ 20 જુઓ)

2. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

2

(a) વિજયનગર અને બહમની રાજ્યો પાડોશી રાજ્યો હોવા છતાં તેમની વચ્ચે શા માટે સંઘર્ષ ચાલતો હતો?

(પાઠ 11 જુઓ)

(b) હુંડી એટલે શું? મધ્યયુગીન ભારતના વેપાર અને વાણિજ્ય ક્ષેત્રે તેનો શો ઉપયોગ થતો હતો?

(પાઠ 13 જુઓ)

3. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

2

(a) ત્રીજા વિશ્વના રાષ્ટ્રો (અવિકસિત રાષ્ટ્રો) માં હજારો ખેડૂતો શા માટે આત્મહત્યા કરે છે?

(પાઠ 27 જુઓ)

(b) ૧૮ મી સદીના પ્રારંભમાં મરાઠાઓએ કઈ રીતે પોતાની પ્રતિષ્ઠાની પુનઃસ્થાપના કરી?

(પાઠ 15 જુઓ)

4. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

4

(a) અલાહાબાદની સંધિ બાદ અંગ્રજોએ કોઈ પણ પ્રકારની જવાબદેહી વગર સત્તા અને સંશાધનો પ્રાપ્ત થયા - વિધાન સવિસ્તાર સમજાવો.

(પાઠ 16 જુઓ)

(b) કૃષિની શરૂઆત થવાને કારણે નવપાષાણ યુગમાં મહત્વપૂર્ણ પરિવર્તનો થયા. તેના માટે જવાબદાર કારણોની ચર્ચા કરો.

(પાઠ 2 જુઓ)

5. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 100 થી 150 શબ્દોમાં લખો. 4

(a) ૨૦ મી સદીના વિદ્યમાં સંસ્થાનવડે વિદ્યની અર્થવ્યવસ્થા અને સમાજ વ્યવસ્થામાં કેવા પરિણામોને જન્મ આપ્યો?

(પાઠ 22 જુઓ)

(b) ક્યુબામાં ફીડેલ કાસ્ત્રો ની ક્રાંતિ લોકપ્રિય થવાના કારણો સ્પષ્ટ કરો.

(પાઠ 13 જુઓ)

6. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 6

(a) ઈ.સ. ૭૫૦ થી ઈ.સ. ૧૨૦૦ વચ્ચે ભારતના રાજાઓવચ્ચે અનેક યુદ્ધો થયા હતા, તેમ છતાં તેમણે ભારતની સંસ્કૃતિના વિકાસમાં ખુબ યોગદાન આપ્યું હતું. આ બાબતને ધ્યાનમાં લઈ રાજાઓ તેમનો સમય અને તેમણે આપેલ યોગદાનનો ચાર્ટ(આલેખ) તૈયાર કરો. જેમકે... (નીચે જણાવ્યા અનુસાર કોઠો તૈયાર કરો)

ક્રમાંક	રાજાનું નામ	વંશ	કલાના કયા ક્ષેત્રમાં યોગદાન કર્યું તેની વિગત	મંદિર, મૂર્તિ તથા તેમના સમયમાં રચાયેલ સાહિત્યનું નામ

(b) વીસમી સદીના અંતિમ દશકામાં ભારતમાં કન્યા (બાળકી) અથવા તો સ્ત્રીભૂણ હત્યા ઘણી વધી ગઈ હતી. સાથે સાથે દહેજને કારણે થતી સ્ત્રી હત્યા અને ઘરેલું હિંસામાં પણ ઘણો વધારો થયો હતો. સમાચારપત્રો, રેડિયો અને ટેલીવીઝન(દૂરદર્શન) માં આ વિશે ઘણી માહિતી આવે છે. વૃદ્ધ અને યુવાન સ્ત્રીઓ સાથે આ બાબતે નીચેના મુદ્દાઓ ધ્યાનમાં રાખી એક અહેવાલ તૈયાર કરો.

- 1) ઘરમાં થતી હિંસા અને પક્ષપાત જેવા શોષણોને સ્ત્રીઓ કેવી રીતે સહન કરે છે ?
- 2) મહિલાઓ(સ્ત્રીઓ) ના કલ્યાણ માટે સરકાર કેવી યોજનાઓ ચલાવે છે ?
- 3) મહિલાઓના વિકાસ માટે શું કરવું જોઈએ ?
- 4) સમાજ આ અંગે શું કરી શકે ?
- 5) શહેરો અને ગામડામાં રહેતી સ્ત્રીઓની પરિસ્થિતિમાં કઈ ભિન્નતા રહેલી છે ?
- 6) સ્ત્રીઓ પોતાની સલામતી માટે શું કરી શકે ?

ભૂગોળ
GEOGRAPHY
(316)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી
TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ: 20

Max. Marks : 20

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન માટે ફાળવેલ ગુણ બાજુમાં દર્શાવ્યા છે.

(2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પેજ ઉપર તમારું નામ, અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

1. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

2

(a) “ભૂકંપ અને જ્વાળામુખીનું વિતરણ ભુતકત્તી (પ્લેટો) ની સીમાઓ સાથે ગાઢ રીતે સંકળાયેલ છે” બે મુદ્દા આપી આ વાક્ય સાબિત કરો.

(પાઠ 4 જુઓ)

(b) નીચેના વિસ્તારોમાં તળ સંતુલનનું કયું પરિબલ અસરકારક છે ?

(1) થાર

(2) ઉત્તરી મેદાન

(3) ગંગોત્રી

(4) મહાબલીપુરમ

(પાઠ 2 જુઓ)

2. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

2

(a) જો વાતાવરણમાં ઓઝોન વાયુ ના હોય તો પૃથ્વીની સપાટી પર શું થશે ? કોઈ પણ બે મુદ્દા જણાવો.

(પાઠ 9 જુઓ)

(b) નીચે આપેલ કોષ્ટકનો અભ્યાસ કરો અને તેની નીચે આપેલ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (પાઠ 17 જુઓ)

કેન્દ્ર - અ

ટી-તાપમાન ડિગ્રી સેલ્સિયસમાં અને પી- વરસાદ મીલીમીટરમાં

ટી/પી	જા.	ફે.	મા.	એ.	મે.	જૂ.	જુ.	ઓ.	સ.	ઓ.	ન.	ડિ.
ટી	24	24	24	28	30	29	27	27	27	28	27	25
પી	4	2	2	2	18	465	613	329	286	65	18	2

(i) કેન્દ્ર - અ નો તાપમાન ગાળો જણાવો.

(ii) કેન્દ્ર - અ ના સરેરાશ વાર્ષિક વરસાદ ની ગણતરી કરો.

3. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

2

(a) નીચે આપેલ કોષ્ટકનો અભ્યાસ કરી નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (પાઠ 27 જુઓ)

ભારતમાં સ્ત્રી-પુરુષ લિંગ પ્રમાણ

વર્ષ	સ્ત્રી-પુરુષ પ્રમાણ
1901	972
1911	964
1921	955
1931	950
1941	945
1951	946
1961	941
1971	930
1981	934
1991	927
2001	933
2011	940

(i) ભારતમાં 1901 થી 2011ના વર્ષ વચ્ચે સ્ત્રી - પુરુષ પ્રમાણની તરાહનું વિશ્લેષણ કરો.

(ii) ઈ.સ. 2001થી સ્ત્રી-પુરુષ પ્રમાણમાં આવેલ સુધારા માટે જવાબદાર કોઈ બે કારણ આપો.

(b) જો પીરામીડ ના શિખર પર વસ્તી વધી જાય તો પિરામિડના પાયા (નીચલા સ્તર) પર શું અસર થશે? બે મુદ્દા જણાવો.

(પાઠ 14 જુઓ)

4. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

4

(a) લગભગ તમામ વિવર્તનીક હલન-ચલન ભૂતકતી (પ્લેટ) સીમાઓ પાસે થાય છે - ચાર મુદ્દાઓ માં સ્પષ્ટ કરો.

(પાઠ 3 જુઓ)

(b) “વસ્તીની ગીચતા એ જગ્યાએ વધુ છે જ્યાં જમીન ફળદ્રુપ છે અને રોજગારીની તકો વધુ છે”. -ચાર દ્રષ્ટાંત આપી આ વિધાન સમજાવો..

(પાઠ 26 જુઓ)

5. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 100 થી 150 શબ્દોમાં લખો.

4

(a) “હરિયાણી ક્રાંતિ એ ફક્ત ખાદ્યાન્ન ઉત્પાદનમાં વૃદ્ધિ કરવામા જ મદદ નથી કરી પરંતુ ઘણી સમસ્યાઓ પણ પેદા કરી છે.” - કોઈ ચાર મુદ્દાઓ દ્વારા વિશ્લેષણ કરો.

(પાઠ 22 જુઓ)

(b) ભારતના રેખાંકિત નકશામાં નિમ્નલિખિતબાબતોને યોગ્ય રૂઢ સંજ્ઞાઓ દ્વારા દર્શાવી તેના નામ પણ લખો.

- (i) ચક્રવાતગ્રસ્ત વિસ્તાર
- (ii) ઝાસ્કાર શ્રેણી
- (iii) 20 સે.મી. થી ઓછો વરસાદ મેળવતા વિસ્તારો
- (iv) કૃષ્ણા નદી

6. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

6

- (a) સમાચાર પત્રોમાંથી 20 દિવસ સુધી તાપમાન અને સાપેક્ષ આદ્રતાની માહિતી મેળવો. આ માહિતી ને નીચે આપેલ પાટ્ટામાં એકત્ર કરો.

ક્રમાંક	તારીખ	તાપમાન 0 તાપમાન 0 ડિગ્રી સેલ્સિયસ	સામાન્યથી ચલિત ધન(+) અને ઋણ(-)	સાપેક્ષ આદ્રતા ટકામાં
1				
2				
3				

તાપમાન અને સાપેક્ષ આદ્રતામાં આવેલ પરિવર્તન સ્પષ્ટ કરો. તેના માટે જવાબદાર પરિબલો ઓળખો.

સૂચના :

જો તમે એવા સમયે માહિતી એકઠી કરી રહ્યા હોય કે જ્યારે તાપમાન વધુ હોય અને આદ્રતાનું પ્રમાણ વધુ હોય (વરસાદ પણ હોઈ સકે છે) તો તમને વધુ સાપેક્ષ આદ્રતાનું પ્રમાણ મળશે. પરંતુ જો આદ્રતાની ઉપલબ્ધતા ઓછી કે બિલકુલ વરસાદ ન હોય કે ઓછો હોય કે શુષ્ક હોય તો તમે સાપેક્ષ આદ્રતા ઓછી મેળવશો. તાપમાનમાં સામાન્યથી ચલિતનો અર્થ એ છે કે એ દિવસના તાપમાનની 30 વર્ષ કે વધુ વર્ષના સામાન્ય તાપમાન સાથે તુલના.

- (b) તમારી આસપાસના લગભગ 25 ઘરનો સર્વે કરી એ જાણો કે તે પોતાના વર્તમાન રહેઠાણ પર બહારથી સ્થળાંતર કરીને આવ્યા હોય. નીચેના પ્રાણમાં આ જાણકારી એકઠી કરી શકાય.

રહેઠાણ નો નંબર	ક્યાંથી સ્થિત થયેલ છે		સ્થળાંતરણ નું કારણ	સ્થળાંતરણ ના સમયે શિક્ષણનું સ્તર
	શહેર	ગામ		

ઉપર આપેલ પ્રાણમાં જાણકારી એકઠી કર્યા પછી તેનું સંસ્કરણ કરી 500 શબ્દોમાં એક અહેવાલ તૈયાર કરો જેના સ્થળાંતરણના કારણ અને સ્થળના સમયે તેમના શૈક્ષણિક સ્તરનું વિવરણ હોય.

રાજનીતિ વિજ્ઞાન
POLITICAL SCIENCE
(317)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી
TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ: 20

Max. Marks : 20

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન માટે ફાળવેલ ગુણ બાજુમાં દર્શાવ્યા છે.

(2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પેજ ઉપર તમારું નામ, અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

1. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

2

(a) પર્યાવરણની જાળવણીથી થતા બે લાભો જણાવો.

(પાઠ 23 જુઓ)

(b) મૂળભૂત અધિકારોની યાદીમાંથી સંપત્તિના(મિલકતના) અધિકારને શા માટે નાબૂદ કરવામાં આવ્યો છે?

(પાઠ 6 જુઓ)

2. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

2

(a) રાજ્યનીતીના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો પૈકી કોઈપણ બે સિદ્ધાંતો જણાવો જે ગાંધીવાદી સિદ્ધાંત ગણાય છે ?

(પાઠ 7 જુઓ)

(b) ભારતીય બંધારણના આમુખના કોઈપણ બે મહત્વના લક્ષણો જણાવો?

(પાઠ 5 જુઓ)

3. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

2

(a) ભારતના બંધારણની કલમ 352 તથા કલમ 356 મુજબ બે પ્રકારની કટોકટીની ચર્ચા કરો.

(પાઠ 9 જુઓ)

(b) મૂળભૂત અધિકારોમાં જોવા મળતા શિક્ષણના અધિકારને સમજાવો.

(પાઠ 6 જુઓ)

4. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

4

(a) ભારતીય નાગરિકોને ભેદભાવથી મુક્તિ આપવા માટે મળેલા સમાનતાના અધિકારનું મૂલ્યાંકન કરો.

(પાઠ 6 જુઓ)

(b) ભારતીય બંધારણમાં અનુસુચિત જાતિઓ અને અનુસુચિત જનજાતિઓને મળેલા અનામતના અધિકારનું મહત્વ સમજાવો.

(પાઠ 22 જુઓ)

5. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 100 થી 150 શબ્દોમાં લખો.

4

(a) જવાબદાર શાસનતંત્રની સ્થાપનામાં મદદરૂપ થાય તેવા ચાર મહત્વપૂર્ણ ગુણોનું વર્ણન કરો જે સરકારી અધિકારીઓમાં હોવા જોઈએ.

(પાઠ 24 જુઓ)

(b) માનવ અધિકારોનું ચાર વિભાગમાં વર્ણન કરો.

(પાઠ 25 જુઓ)

6. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

6

(a) આપણે સૌ વાતાવરણમાં જીવીએ છીએ. પાણી, જમીન અને હવા જેવા પર્યાવરણીય ઘટકોનો આપણે રોજીંદા જીવનમાં વ્યાપક ઉપયોગ કરીએ છીએ. તમારી આસપાસના વિસ્તારોમાં નીચે જણાવવામાં આવેલ પ્રદુષણો માટે જવાબદાર કારણો શોધી કાઢો અને નીચે જણાવેલ કોઠો તૈયાર કરો.

ક્રમ	વાયુ પ્રદુષણ માટે જવાબદાર તત્વો	જમીન પ્રદુષણ માટે જવાબદાર તત્વો	જળ પ્રદુષણ માટે જવાબદાર તત્વો	અન્ય પ્રદુષણ માટે જવાબદાર તત્વો
1				
2				
3				
4				
5				

ઉપર્યુક્ત કોઠામાં જણાવેલ પ્રદુષણ અને તેના કારણો શોધી પર્યાવરણને પ્રદુષણ મુક્ત કરવા શું કરવું જોઈએ તેવો અહેવાલ તૈયાર કરો.

(પાઠ 23 જુઓ)

(b) જુદા જુદા સામાજિક સ્વરૂપો ધરાવતા 50 જેટલા કુટુંબોમાં જઈને નીચે મુજબનો કોઠો તૈયાર કરો.

સામાજિક સ્વરૂપનો પ્રકાર	આપે મુલાકાત કરેલ કુટુંબની સંખ્યા	સ્થિતિ				પ્રભાવ સામાજિક/આર્થિક સ્થિતિ		
		સરકારી નોકરી	ખાનગી નોકરી	ધંધો	બેરોજગાર	સામાન્યથી વધારે	સામાન્ય	સામાન્યથી નીચે
અનુસુચિત જાતિ								
અનુસુચિત જનજાતિ								
અન્ય પછાત વર્ગો								
અન્ય								

તમે એકત્રિત કરેલી માહિતીને આધારે નીચેની બાબતો પર અહેવાલ તૈયાર કરો

- 1) અનામત પ્રથાના ગુણ-દોષ
- 2) વિભિન્ન સમાજોની સામાજિક અને આર્થિક સ્થિતિ

(પાઠ 22 જુઓ)

અર્થશાસ્ત્ર
ECONOMICS
(318)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી
TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ: 20

Max. Marks : 20

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન માટે ફાળવેલ ગુણ બાજુમાં દર્શાવ્યા છે.

(2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પેજ ઉપર તમારું નામ, અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

1. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2
 - (a) આયોજનનો અર્થ સમજાવો. (પાઠ 2 જુઓ)
 - (b) ભારતીય અર્થતંત્રની લાક્ષણિકતાઓ આપો. (પાઠ 2 જુઓ)
2. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2
 - (a) ભારતમાં આયોજિત આર્થિક વિકાસના બે હેતુઓ વર્ણવો. (પાઠ 2 જુઓ)
 - (b) ભારતમાં આર્થિક આયોજનની બે નિષ્ફળતાઓ વર્ણવો. (પાઠ 2 જુઓ)
3. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2
 - (a) આર્થિક વિકાસ અને આર્થિક વૃદ્ધિ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો. (પાઠ 3 જુઓ)
 - (b) ભારતમાં ગરીબી રેખાને વ્યાખ્યાયિત કરો. (પાઠ 1 જુઓ)
4. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 4
 - (a) ભારતમાં બેરોજગારીના કારણો સમજાવો. (પાઠ 4 જુઓ)
 - (b) ગરબીનું વિષયક એટલે શું? તેને દૂર કરવાના ઉપાયો સૂચવો. (પાઠ 4 જુઓ)
5. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 100 થી 150 શબ્દોમાં લખો. 4

(a) કેન્દ્રિય પ્રવૃત્તિ એટલે શું? તેના મુખ્ય પ્રકારો સમજાવો.

(પાઠ 8 જુઓ)

(b) સૂચનઆંક એટલે શું? સૂચન આંકની રચનામાં પાયાની વર્ષની ભૂમિકા સમજાવો.

(પાઠ 11 જુઓ)

6. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

6

(a) તમારા વિસ્તારની કેટલીક વ્યક્તિઓનો સંપર્ક કરીને એ જાણવાનો પ્રયત્ન કરો કે તેઓએ વિકાસ માટેની યોજના જાતે બનાવીને કેવી રીતે પોતાની પ્રગતિ કરી છે આ અંગેની જાણકારી મેળવવા માટે પ્રશ્નાવલી તૈયાર કરો.

(પાઠ 6 જુઓ)

(b) તમારા સ્થાનિક સ્ત્રોતોનો ઉપયોગ કરીને ગરીબીના વિષયકથી પીડાતા તમારા આજુબાજુના વિસ્તારોની ગરીબી પર નિયંત્રણ મેળવવા માટેના પ્રચલિત ઉપાયો સૂચવો.

(પાઠ 4 જુઓ)

વેપાર અને વાણિજ્ય
BUSINESS STUDIES
(319)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી
TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ: 20

Max. Marks : 20

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન માટે ફાળવેલ ગુણ બાજુમાં દર્શાવ્યા છે.

(2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પેજ ઉપર તમારું નામ, અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

1. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2
 - (a) ધંધો કરવા માટેના ઉદ્દેશો/હેતુઓ જણાવો. (પાઠ 1 જુઓ)
 - (b) ગોદામ / વખારના પ્રકારો જણાવો. (પાઠ 2 જુઓ)
2. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2
 - (a) વૈશ્વિકરણનો અર્થ સમજાવો. (પાઠ 3 જુઓ)
 - (b) ભાગીદારી પેઢીના લક્ષણો વર્ણવો. (પાઠ 5 જુઓ)
3. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2
 - (a) ખાનગી કંપની અને જાહેર કંપની વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો. (પાઠ 6 જુઓ)
 - (b) ખાનગી ક્ષેત્રના સાહસ અને જાહેર ક્ષેત્રના સાહસ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો. (પાઠ 7 જુઓ)
4. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 4
 - (a) એકાંકી વેપારીનો અર્થ સમજાવી તેના લક્ષણો જણાવો. (પાઠ 5 જુઓ)
 - (b) નીચેના વિષે ટૂંકનોંધ લખો.
 - 1) ટેલી બેંકિંગ
 - 2) ઈન્ટરનેટ બેંકિંગ.(પાઠ 4 જુઓ)
5. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 100 થી 150 શબ્દોમાં લખો. 4

(a) સંદેશા વ્યવહારના ફાયદા જણાવો.

(પાઠ 2 જુઓ)

(b) સરકારી કંપનીની મર્યાદાઓ જણાવો.

(પાઠ 7 જુઓ)

6. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

6

(a) તમારા ઘરની નજીક રહેતી 10 વ્યક્તિઓની યાદી તૈયાર કરી તેઓ કેવા પ્રકારના સંગઠન/સંસ્થાને પોતાની સેવા આપે છે તેના આધારે તેમને ખાનગી ક્ષેત્ર અને જાહેર ક્ષેત્ર વચ્ચે વહેંચો.

(પાઠ 7 જુઓ)

(b) તમારી નજીકની બેંકો અને પોસ્ટ-ઓફિસમાં જાવ, (બ) તેઓ ઈલેક્ટ્રોનિક્સ અને કોમ્પ્યુટરની મદદથી કયા પ્રકારની સેવાઓ આપે છે તથા તેના લક્ષણો કયા છે તે દર્શાવતી નોંધ તૈયાર કરો.

(પાઠ 4 જુઓ)

મૂળભૂત નામા પદ્ધતિ
ACCOUNTANCY
(320)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી
TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ: 20

Max. Marks : 20

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન માટે ફાળવેલ ગુણ બાજુમાં દર્શાવ્યા છે.

(2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પેજ ઉપર તમારું નામ, અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

1. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2
- (a) આમનોંધનો અર્થ સમજાવો. (પાઠ 5 જુઓ)
- (b) હિસાબી પદ્ધતિના ગુણાત્મક લક્ષણો જણાવો. (પાઠ 1 જુઓ)
2. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2
- (a) રોકડ વહી (નોંધ) એટલે શું? તેના પ્રકારો કયા-કયા છે? (પાઠ 7 જુઓ)
- (b) કાયું સરવૈયું બનાવવાના ઉદ્દેશો / હેતુઓ જણાવો. (પાઠ 9 જુઓ)
3. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2
- (a) રૂઢીવાદની પ્રસ્થાપિત પ્રણાલિકા જણાવો. (પાઠ 3 જુઓ)
- (b) ખરીદ નોંધ પરથી તમે શું જાણી શકો? (પાઠ 8 જુઓ)
4. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 4
- (a) નીચેના પ્રકારની ભૂલોને ઉદાહરણ દ્વારા સમજાવો:
1) આર્થિક વ્યવહારની હિસાબોમાં સમાવેશ ન કરવાની ભૂલ
2) પરસ્પર સરભર થાય તેવી ભૂલ (પાઠ 12 જુઓ)
- (b) હિસાબી પદ્ધતિની જુદી-જુદી શાખાઓ કઈ-કઈ છે? (પાઠ 4 જુઓ)
5. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 100 થી 150 શબ્દોમાં લખો. 4

(a) નામા પદ્ધતિના ઉધાર અને જમા ના નિયમો કયા છે?

(પાઠ 4 જુઓ)

(b) 'બેંક સિલક મેળ' નો અર્થ જણાવો.

(પાઠ 10 જુઓ)

6. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

6

(a) કોઈપણ પાંચ વ્યવહારો પસંદ કરી તેની અસરોની ચર્ચા કરી તેની આમનોંધો તૈયાર કરો. ત્યારબાદ ખાતાવહીમાં તેની ખતવણી કરો અને કાચું સરવૈયું તૈયાર કરી ગાણિતિક મેળવણી કરો.

(પાઠ 9 જુઓ)

(b) તમારા ઘરની નજીકની કોઈ દુકાનમાં જાવ અને તેના હિસાબી વાઉચરો ચકાસો. કોઈપણ બે ઉધાર અને જમા વાઉચર નોંધો.

(પાઠ 4 જુઓ)

ગૃહ વિજ્ઞાન
HOME SCIENCE
(321)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી
TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ: 20

Max. Marks : 20

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન માટે ફાળવેલ ગુણ બાજુમાં દર્શાવ્યા છે.

(2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પેજ ઉપર તમારું નામ , અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

1. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

2

(a) તમે તમારો ધંધો શરૂ કરવા માટે ગૃહવિજ્ઞાન ભણવા માગો છો.પરંતુ તમને કાયમ એવું કહેવામાં આવતું હોય છે કે આ વિષય ઘરમાં પણ શીખી શકાય છે તો નીચે આપેલા ના જવાબ આપો.

(i) ગૃહવિજ્ઞાન ભણવા માટે તમે તમારા માતાપિતા ને કેવી રીતે તૈયાર કરશો.

(ii) આ પરિસ્થિતિમાં મદદ માટે કઈ આચારસંહિતાનું સંચાલન કરો છો (કોડ ઓફ કંડક્ટનો ઉપયોગ)

(iii) જો તમે વિભક્ત કુટુંબ માંથી હોય તો માતાપિતા તમને કેવી રીતે મદદ કરશે.

(iv) ઘરમાં તમે ગૃહવિજ્ઞાન ક્યાંથી જાણી શકો છો..

(પાઠ 1-2-3 જુઓ)

(b) તમે રસોઈ સારી રીતે બનાવી શકો છો અને તમારી માતા ઘર સુધી ખાદ્ય પહોંચાડવાની સેવા (ટીફીન) શરૂ કરવા માંગે છે તો તમે આ કાર્ય માં કેવી રીતે મદદ કરી શકશો.

(પાઠ 7-8-9-10 જુઓ)

2. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

2

(a) તમારા સમુદાયના (૧૦-૧૫ ઘરોમાં) લોકો દુર્ગા પૂજાની ઉજવણી કરવા માંગે છે અને તમને તેનું આયોજન કરવા માટેની બધી જ જવાબદારી આપવામાં આવી છે. તમે કેવા પગલા લઈને આ કાર્યક્રમનું આયોજન કેવી રીતે કરશો તે સવિસ્તાર લખો.

(પાઠ 10-11-12-13-14-17 જુઓ)

(b) તમારા માતાપિતાની બદલી એક પર્વતીય વિસ્તારમાં થઈ છે અને તેઓ તમને ગૃહવિજ્ઞાનનો ઉપયોગ થઈ શકે તેવી રીતે ગરમ કપડા ખરીદવામાં મદદ માગી રહ્યા છે. તમે તેઓને ગરમ કપડા ખરીદવામાં અને પછી તેનો ઉપયોગ અને તેનો સંગ્રહ કરવામાં કેવી રીતે મદદરૂપ થશો ?

(પાઠ 26-27 જુઓ)

3. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

2

(a) તમે એન.આઈ.ઓ.એસ. (રા.મુ.શા. સં) મા ઉચ્ચતરમાધ્યમિક ધોરણમાં અભ્યાસક્રમ ભણી રહ્યા છો અને રાતની પાળીમાં એક હોટલમાં કામ પણ કરો છો તમે નીચે આપેલાનો જવાબ આપો.

- (i) ગૃહવિજ્ઞાન શીખીને તમે હોટલમાં ક્યાં અને કેવી રીતે તેનો ઉપયોગ કરશો ?
- (ii) ફૂલોની ગોઠવણી કરતી વખતે શું ધ્યાન અપાય છે ?
- (iii) રાચરચીલા ની પોલીશ કેવી રીતે બનાવશો ?
- (iv) દિવાલોમાં પડેલી તિરાડોને કેવી રીતે મરામત કરશો ?

(પાઠ 28-29-30-31 જુઓ)

- (b) એક કુટુંબ માં લગ્ન છે અને તમને તેના બધા કપડા ખરીદવાના છે નીચે આપેલાના જવાબ આપો.
- (i) રેશમી કપડા, સુતરાઉ અને કૃત્રિમ કપડાની દુકાને કેવી રીતે પરિક્ષણ કરશો ?
 - (ii) અલગ અલગ વસ્ત્રો માટે રંગ મેળવવો
 - (iii) પ્રસંગ પ્રમાણે વિવિધ પ્રક્રિયા કરેલાની પસંદગી
 - (iv) લગ્નમાં સિલાઈ મશીન આપવામાં તેની ખરીદી કરતી વખતે ધ્યાન રાખવાની બાબતો.

(પાઠ 23-24-25-26 જુઓ)

4. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

4

- (a) એક શાળામાં ચાર થી સોળ વર્ષની ઉંમર ના બાળકો ભણે છે નીચે આપેલાના જવાબો કારણસહિત જણાવો.

- (i) દસથી બાર વર્ષની ઉંમરના બાળકોમાં ભાષાનો વિકાસ
- (ii) ચારથી છ વર્ષની ઉંમરના બાળકોમાં સામાજિક વિકાસ
- (iii) આઠથી દસ વર્ષના ઉંમરના બાળકોમાં સમજશક્તિનો વિકાસ
- (iv) બારથી સોળ વર્ષની ઉંમરની છોકરીઓમાં શારીરિક વિકાસ

(પાઠ 18-19 જુઓ)

- (b) એક પંદર વર્ષની ઉંમરના છોકરાથી ગુનો થઈ ગયો છે તેનું કુટુંબ ખુબ જ વ્યથિત છે આ અભ્યાસક્રમના વિદ્યાર્થી હોવાને કારણે તમે કેવી રીતે મદદ કરશો. નીચે આપેલાનો જવાબ આપો.

- (i) ગુનાના રસ્તે જવાનું કારણ શું હોઈ શકે ?
- (ii) તેને સુધારવામાટેના રસ્તા શું હોઈ શકે ?
- (iii) તેના માતાપિતાને તમે કેવી રીતે ધીરજ આપશો ?
- (iv) આવા ગુનાઓ અટકાવવા માટે શિક્ષકોની શું ભૂમિકા છે ?

(પાઠ 20-21 જુઓ)

5. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 100 થી 150 શબ્દોમાં લખો.

4

- (a) દેશના સતત પર્યાવરણની ખરાબ સ્થિતિ ને કારણે વિનાશની ઘટનાઓ થઈ રહી છે આના ઉપર તમે એક નિબંધ લખો.

(પાઠ 15-16 જુઓ)

- (b) કાર્યાલય અને ખેતરમાં ઉર્જા બચાવવાના વૈકલ્પિક ઉપાયો ક્યાં ક્યાં હોઈ શકે છે ઉર્જા વ્યય થવાના કારણો પણ બતાવો.

(પાઠ 15-16 જુઓ)

6. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

6

- (a) તમારી આજુબાજુની આંગણવાડીઓ માં જઈ અને ૫-૧૦ બાળકોના પોષણનું ધોરણ નક્કી કરો. નીચે આપેલાનો જવાબ આપો.

- (i) તેમની ઉંચાઈ અને વજન લેવું.
- (ii) તે સ્વસ્થ છે કે કોઈ રોગનો ભોગ છે તે જાણવું.
- (iii) તેમને અથવા તેમની માતાને તેમના ખોરાક માટે પૂછવું.
- (iv) તમારા વિસ્તારની કોઈ આંગણવાડીના વિષયમાં જાણકારી આપવી.

(પાઠ 14 જુઓ)

- (b) કોઈ પણ કાપડમાંથી બનતી ઓઢણી, ટી-શર્ટ અથવા ટેબલ રૂમાલનું કપડું લેવું. નીચેનામાંથી તેની ઉપર કરી શકાય તેવી કોઈ પણ બે પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.
 - (i) કિનારી અથવા ખૂણા ની જગ્યાએ ભરતની ભાત અથવા નકશીની રચના કરવી.
 - (ii) પારદર્શક કાગળ પર મુકીને તેની નકશી કરવી.
 - (iii) ૧૨*૧૨ ની જગ્યામાં પારદર્શક કાગળ મૂકી નકશી (ડીઝાઇન) કરી અને ૨-૩ ટાંકાનો ઉપયોગ કરી ભરતકામ કરવું.
 - (iv) કોઈ પણ (૧૨*૧૨)ના ટુકડા ઉપર) કોઈપણ રંગયોજના નો ઉપયોગ કરી બ્લોક (છાપવા માટે કોતરેલા લાકડાનો ટુકડો) છાપકામ અથવા ભરતકામ તથા છાપકામ કરવું.

મનોવિજ્ઞાન
PSYCHOLOGY
(328)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી
TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ: 20

Max. Marks : 20

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન માટે ફાળવેલ ગુણ બાજુમાં દર્શાવ્યા છે.

(2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પેજ ઉપર તમારું નામ, અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

1. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2
 - (a) મનોવિજ્ઞાન સમાજશાસ્ત્ર અને શિક્ષણ સાથે કેવી રીતે સંકળાયેલું છે? (પાઠ 1 જુઓ)
 - (b) મનોવિજ્ઞાનમાં આંકડાશાસ્ત્રની જરૂરિયાત વર્ણવો. (પાઠ 2 જુઓ)
2. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2
 - (a) રોજીંદા જીવનમાં શિક્ષણ સંક્રમણનું શું મહત્વ છે? (પાઠ 6 જુઓ)
 - (b) વિકાસના સમાંતર અને પ્રતિનિધ્યાત્મક અભિગમ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો. (પાઠ 11 જુઓ)
3. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2
 - (a) વિકાસાત્મક કાર્ય શું છે? (પાઠ 12 જુઓ)
 - (b) સ્વમૂલ્યાંકન ના સંભવિત માર્ગો વર્ણવો. (પાઠ 16 જુઓ)
4. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 4
 - (a) જૂથ સંરચનાના ચાર તબક્કાઓ જણાવો. (પાઠ 21 જુઓ)
 - (b) ભૌતિક અને મનોવૈજ્ઞાનિક પર્યાવરણ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો. (પાઠ 23 જુઓ)
5. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 100 થી 150 શબ્દોમાં લખો. 4
 - (a) વિસ્મરણના કારણભૂત પરિબલો સમજાવો. (પાઠ 7 જુઓ)

(b) વૃક્ષાવસ્થામાં સમાયોજનની સમસ્યાયો કઈ-કઈ છે?

(પાઠ 14 જુઓ)

6. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

6

(a) તમારી આસપાસ રહેતા કેટલાક બાળકોની મુલાકાત કરો. તેમની ઉંમર વિશે જાણકારી મેળવો અને તેઓને તેમના નૈતિક વિકાસ પ્રમાણે વર્ગીકૃત કરો કે શું બાળક પોતાના નૈતિક નિર્ણયો લઈ શકે છે અને સમાજના જાતીપરક નિયમોને સમજી શકે છે. ૨૦૦ શબ્દોમાં અહેવાલ તૈયાર કરો.

(પાઠ 12 જુઓ)

(b) એક વર્ષના બાળકનું નિરીક્ષણ કરો. શું તે/તેણી વ્યક્તિગત અવાજો વચ્ચે રહેલો તફાવત શોધી શકે છે. શું તેઓ શબ્દસમૂહ વચ્ચે રહેલા તફાવતને જણાવી શકે છે જે માત્ર પ્રારંભિક અવસ્થામાં જ જુદા પડે છે.

(પાઠ 6 જુઓ)

કમ્પ્યુટર વિજ્ઞાન
COMPUTER SCIENCE
(330)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી
TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ: 20

Max. Marks : 20

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન માટે ફાળવેલ ગુણ બાજુમાં દર્શાવ્યા છે.

(2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પેજ ઉપર તમારું નામ, અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

1. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

2

(a) 1) MICR અને OMR વચ્ચેનો તફાવત.

2) કેશ મેમરી શું છે.? RAM (રેમ) ROM (રોમ) થી કઈ રીતે જુદી છે.

(b) 1) ઓપ્ટિકલ ડિસ્ક અને તેના જુદા જુદા પ્રકારો પર ટૂંક નોંધ લખો.

2) નીચેનામાંથી વ્યાખ્યા આપો.

અ) ફીલ્ડ બ) ડેટાબેઝ

2. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

2

(a) તફાવત લખો

1) લોજિકલ રેકોર્ડ અને ફિઝિકલ રેકોર્ડ

2) કંપાઇલર અને ઇન્ટરપ્રીટર

(b) 1) કોઈ પણ ત્રણ ટ્રાન્સમિશન મોડનું વર્ણન કરો

2) 3જીએલ(3GL) અને 4જીએલ(4GL) વચ્ચેનો તફાવત

3. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

2

(a) 1) રાની ને તેણીની લેબમાં નેટવર્ક સેટ કરવાની ઇચ્છા છે. તેણીની એવી ઇચ્છા છે કે અમુક

યુસર્સ(ઉપયોગકર્તા) સેન્ટ્રલ પ્રોસેસરની ભાગીદારી કરે જે કમ્યુનિકેશન કંટ્રોલર તરીકે કામ કરશે.

તેમાં કઈ ટોપોલોજી નેટવર્ક સેટ અપ કરવા માટે ઉપયોગ માં લેવાશે

2) કયા નેટવર્ક આર્કિટેક્ચરમાં દરેક વર્ક-સ્ટેશનની ક્ષમતાઓ અને જવાબદારીઓ એકસરખા હોય છે?

3) પેપરલેસ એક્સચેન્જ બિઝનેસ ઇન્ફોર્મેશન અને ઓનલાઇન ટ્રાન્સેક્શન માટે ઉપયોગમાં લેવાતું નામ _____ છે.

(b) 1) ટેલનેટની વ્યાખ્યા

2) ઇન્ટરનેટ સાથે જોડાવા માટેના સેલ કનેક્શન અને ટીસીપી આઇપી કનેક્શન વચ્ચેનો એક તફાવત લખો

3) આપેલ વાક્ય ને સમજાવો – તમારા કમ્પ્યુટર ચીપના અસ્તિત્વ ની અવગણના જાવા કઈ રીતે કરે છે.

4. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

4

(a) 1) = અને == ઓપરેટર વચ્ચે શું તફાવત છે. ?

2) C++ માં અબ્સ્ટ્રેક્શન ઇમ્પ્લિમેન્ટેશન શું છે.

3) રીટા C++ માં પ્રોગ્રામ લખી રહી છે. નીચે આપેલા ટેબલ પ્રમાણે માર્ક્સ અને ગ્રેડ આપેલ છે.

A - ૯૦ -૧૦૦

B - ૯૦- ૮૯

C - ૭૦ -૭૯

D < ૭૦

યોગ્ય રીતે C++ માં કંડીશનલ સ્ટેટમેન્ટ નો ઉપયોગ કરી કોડ લખો જેથી રીટા માર્ક્સ નાખ્યા પછી તેણીનું કામ પૂરું કરી શકે.

(b) 1) વાઇલ (while) અને ડુ વાઇલ (do while) લૂપ વચ્ચેનો તફાવત

2) નીચેના માટે લાઈબ્રેરી ફંક્શનના નામ

1) આ ફંક્શન (conio.h માં હોય છે) જે કોઈ આર્ગુમેન્ટ નથી લેતું પરંતુ યુઝર કી બોર્ડ માથી કોઈ કી પ્રેસ કરે એ માટે કેરેક્ટર આપવું પડે છે

2) આ ફંક્શન પોઇન્ટર ની જગ્યા આપવા માટે (જે નં બાઇટ માં હોય છે) જે (iostream.h) ફાઇલ માં છે

3) કઈ રીતે એક્સટર્ન (extern) વેરિએબલ અને સ્ટેટિક (static) વેરિએબલ જુદા છે.

4) નીચે આપેલ માહિતી પ્રમાણે ઓવરલોડેડ ફંક્શન ડિકલેરેશન આપો.

1) ઈંટીજર એરેય ને આર્ગુમેન્ટ લઈને સ્ટ્રિંગ રિટર્ન કરવી.

2) ફ્લોટ વરીએબલ અને સ્ટ્રિંગ આર્ગુમેન્ટ લઈને પરંતુ કોઈ વેલ્યુ રિટર્ન ન કરવી

3) ડબલ રિટર્ન અને બે ડબલ આર્ગુમેન્ટ લેવી અને એક કેરેક્ટર આર્ગુમેન્ટ જેની ડિફોલ્ટ વેલ્યુ * હોય

5. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 100 થી 150 શબ્દોમાં લખો.

4

(a) 1) ઈંટીજર એરેય ઈંટીજર આર્ગુમેન્ટ લઈને ફંક્શન લખો. બાઈનરી સર્ચ અલ્ગોરિધમ નો ઉપયોગ કરી ફંક્શન દ્વારા એલિમેન્ટ ની જગ્યા શોધો. એરેય ચઢતા ક્રમમાં ગોઠવેલ છે.

2) નીચે આપેલ માટે C++ સ્ટેટમેન્ટ બનાવો.

1) (enumerated) એનુમેરેટેડ ડેટા ટાઇપ જેમાં ત્રણ વાહનોના નામ(બસ ,કાર, બાઇક) લો. જેને બદલી ન શકાય. ઈંટીજર વેલ્યુ અનુક્રમે ૫,૬,૭, લો.

2) નવી ડેટા ટાઇપ આપો જેને ફ્રી સ્ટાન્ડર્ડ ફ્લોટ ડેટા ટાઇપ કહેવાય છે.

3) FARMER નામ નું સ્ટ્રક્ચર લખો. જેમાં નીચેના સભ્યો લો.

F_id ઈંટીજર ડેટા ટાઇપ

F_name ટાઇપ સ્ટ્રિંગ

Land_area ટાઇપ ફ્લોટ

DOB ટાઇપ ડેટ

મહેરબાની કરીને ડેટ નું સ્ટ્રક્ચર ડે ના પહેલા આપો જેમાં મહિનો અને વર્ષ (બધા જ ઈંટીજર) તેના સભ્યો હોય. FARMER સ્ટ્રક્ચર જે ઉપર મુજબ છે, તેના માટે નીચે આપેલ કરો. સ્ટ્રક્ચર વેરિએબલ લો તેને નીચે આપેલ વેલ્યુ આપો.

F_id - ૧૦૦૦

F_name – “ABCD”

Land_are - ૧.૦

DOB - ૦૧,૦૧,૨૦૦૦

4) this પોઈન્ટર સમજાવો. યોગ્ય ઉદાહરણ આપો

(b) 1) INSERTION SORT અલ્ગોરિધમ નો ઉપયોગ કરી જેમાં એરેય ની સાઇઝ 6 હોય તેને ઉતરતા ક્રમ માં ગોઠવવાનો પ્રોગ્રામ લખો.

2) EMPLOYEE નામ નો ક્લાસ લો. જેમાં નીચેની માહિતી નો ઉપયોગ કરો.

પ્રાઈવેટ સભ્યો

E_id - ઈંટીજર

E_name - સ્ટ્રિંગ ૨૫ કેરેક્ટર સુધી

DOB - ફ્લોટ

Basic - ફ્લોટ

DA - ફ્લોટ

HRA- ફ્લોટ

TOT_Salary – ફ્લોટ

Calculate-Salary() - જેમાં કુલ સેલરી Basic + DA + HRA

જ્યાં DA Basic ના ૮૦% હોય, જ્યાં HRA Basic ના ૧૫% હોય

પબ્લિક સભ્યો

- Accept ()- જે E_id, E_name, DOB, Basic લેશે. અને પછી Calculate-Salary() ફંક્શન નો ઉપયોગ થશે.
- Display () - બધીજ માહિતી દેખવા માટે
- એક કન્સ્ટ્રક્ટર લો જેમાં ઈંટીજર અને ફ્લોટ ની વેલ્યુ ૦ લો

3) કોપી કન્સ્ટ્રક્ટર ને યોગ્ય ઉદાહરણ આપી સમજાવો. યોગ્ય ક્લાસ ડેફીનેશન જેમાં કોપીકન્સ્ટ્રક્ટર હોય અને તે કઈ રીતે ઇનવોક્ડ થશે તે પણ સમજાવો.

6. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

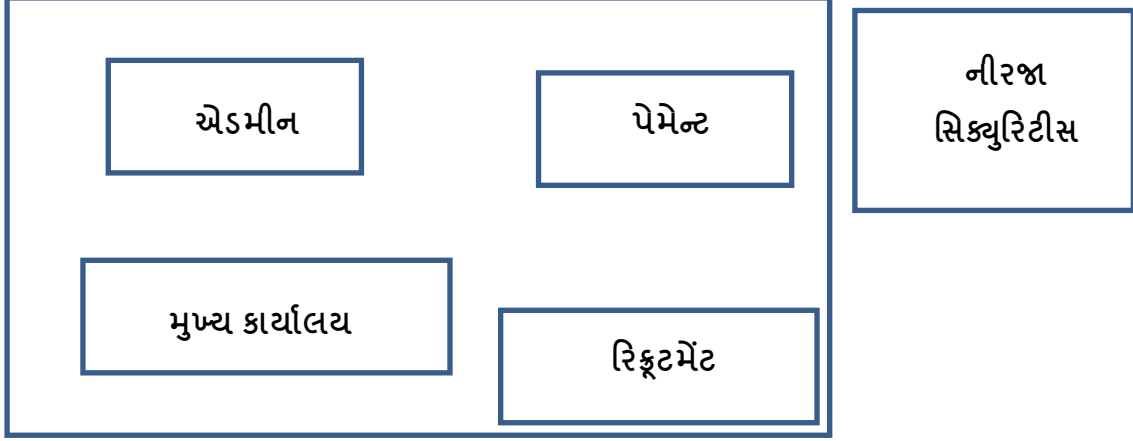
6

(a) STUDENT ક્લાસ લો જેમાં માહિતી આપેલી છે તે સ્કૂલ ના વિદ્યાર્થીઓની છે. ક્લાસ ના મેમ્બર્સ નીચે પ્રમાણે છે.

Adm_no, Name, DOB, grade, section, fees, address C++ પ્રોગ્રામ લખો જેમાં યુઝર પાસેથી આ બધી માહિતી લો અને તેને mylife data નામની ફાઇલ માં સંગ્રહ કરો. પ્રોગ્રામ ની અંદર નીચે આપેલા કાર્યો પણ થતાં હોવા જોઈએ.

- માહિતીને ડિલીટ કરવી
- માહિતીને બદલવી
- ગ્રેડ લેવા અને ફક્ત તે જ ગ્રેડ દેખાડવા
- ડેટા ફાઇલ ની અંદર સંગ્રહ કરેલી માહિતી દેખાડવી
- શાળાએ ઉઘરાવેલી કુલ ફીસ દેખાડવી

(b) મુંબઈ માં નીરજા સિક્યુરિટીસ નું બિલ્ડીંગ એ નવું ઓફિસ કોમ્પ્લેક્ષ છે ત્યાં ચાર વિભાગ છે. એડમીન, પેમેન્ટ, રિફ્રેશમેન્ટ અને મુખ્ય કાર્યાલય જે આકૃતિ માં દર્શાવેલ છે.

અલગ અલગ વિભાગ નું અંતર ટેબલ માં નીચે આપેલ છે.

એડમીન થી મુખ્ય કાર્યાલય -	૬૦ મી.
એડમીન થી પેમેન્ટ -	૧૧૦ મી.
પેમેન્ટ થી રિફ્રેશમેન્ટ -	૧૦૦ મી.
મુખ્ય કાર્યાલય થી રિફ્રેશમેન્ટ -	૯૦ મી.
મુખ્ય કાર્યાલય થી પેમેન્ટ -	૧૫૦ મી.
એડમીન થી રિફ્રેશમેન્ટ -	૨૦૦ મી.

જુદા જુદા વિભાગ માં કમ્પ્યુટર સ્થાપિત કરેલ છે તેની સંખ્યા

એડમીન -	૧૫૦
મુખ્ય કાર્યાલય -	૯૦
પેમેન્ટ -	૫૦
રિફ્રેશમેન્ટ -	૭૫

નીચેનામાંથી જવાબ આપો.

- 1) સર્વર માટે યોગ્ય વિભાગની ફાળવણી માટે અભિપ્રાય આપો તેની યથાર્થતા આપો.
- 2) કોમ્પ્લેક્ષમાં અલગ અલગ વિભાગને જોડતો કેબલ લે આઉટ દોરો.
- 3) નીચે આપેલમાંથી કયું ઉપકરણ કમ્પ્યુટરને જોડવા માટે ઉપયોગમાં લેવાશે.
 - હબ/સ્વિચ
 - મોડેમ

- ગેટવે
- રાઉટર

- 4) કોમલેક્ષમાં કચું ઉપકરણ /સોફ્ટવેર તેના રક્ષણ માટે અને એક જ સ્થળેથી બધા જ ઇન્ટરનેટ વપરાશકર્તાઓને તાબા માં રાખી શકાય છે
- 5) કંપની પુનામાં નવી શાખા ખોલવાનું વિચારી રહી છે. કચું ટ્રાન્સમિશન માધ્યમ વડે સૌથી વધુ ઝડપે મુંબઈની ઓફિસ સાથે જોડાઈ શકાશે.

સમાજશાસ્ત્ર
SOCIOLOGY
(331)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી
TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ: 20

Max. Marks : 20

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન માટે ફાળવેલ ગુણ બાજુમાં દર્શાવ્યા છે.

(2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પેજ ઉપર તમારું નામ, અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

1. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2

(a) ભૂમિકા સંઘર્ષનો ખ્યાલ ઉદાહરણ આપી સમજાવો.

(પાઠ 3 જુઓ)

(b) સામાજિક વ્યવસ્થાના પાયાના તત્વ તરીકે કોટીકમની સ્પષ્ટતા કરો.

(પાઠ 10 જુઓ)

2. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2

(a) શાળા કેવી રીતે એક સામાજિક સંગઠન અને સંસ્થા છે તે સમજાવો.

(પાઠ 9 જુઓ)

(b) કુટુંબ વ્યવસ્થા કેવી રીતે સામાજિક સુગ્રથનની સમસ્યાનો સામનો કરે છે- ટીકાત્મક વિવેચન કરો.

(પાઠ 7 જુઓ)

3. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2

(a) સત્તાના વિવિધ પ્રકારો કાયદેસર સ્ત્રોતોના સંદર્ભમાં કેવી રીતે એકબીજાથી જુદા પડે છે તે ઉદાહરણ સહિત વર્ણવો.

(પાઠ 5 જુઓ)

(b) બાળકના સમાજીકીકરણમાં કુટુંબ અને પડોશીજૂથની ભૂમિકાઓ સમજાવો.

(પાઠ 13 જુઓ)

4. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 4

(a) ફોટોગ્રાફીની વ્યાખ્યા આપો. ફિલ્મ ફોટોગ્રાફી અને ડિજિટલ ફોટોગ્રાફી વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો. પત્ર સામયિકોમાં પ્રકાશિત કરવામા આવતા વાઈડ એંગલ અને નેરો એંગલના બે-બે ચિત્રો લગાવો.

(પાઠ 15 જુઓ)

(b) જનસંચારના વિવિધ માધ્યમોનું સંક્ષિપ્તમાં વર્ણન કરો. આ માધ્યમો પર આધારિત એક "કોલાજ" તૈયાર કરો.

(પાઠ 19 જુઓ)

5. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 100 થી 150 શબ્દોમાં લખો. 4

(a) “ધોરણો આપણા જીવનનો અનિવાર્ય હિસ્સો છે” દૈનિક જીવનના ઉદાહરણો આપી સમજાવો.

(પાઠ 8 જુઓ)

(b) શું તમને લાગે છે કે આત્માસાતીકરણ સાંસ્કૃતિક સંપર્કનું પરિણામ છે- ટીપ્પણી કરો .

(પાઠ 11 જુઓ)

6. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

6

(a) તમારા સ્થાનિક વિસ્તારના પાંચ કુટુંબોની મુલાકાત લો.કુટુંબના વૃદ્ધ સભ્યોને પ્રશ્નો પૂછી લગ્નસંસ્થામાં કેવા પરિવર્તનો આવ્યા છે- રિપોર્ટ લખો (અહેવાલ લખો).

(પાઠ 12 જુઓ)

(b) તમારી આસપાસના વિસ્તારમાં પુનઃસ્થાપન કરાયેલ ગ્રુપડપટ્ટી વિસ્તારના લોકોની મુલાકાત કરી શાળામાંથી અધુરુંશિક્ષણ છોડવા કે અશિક્ષિત સ્ત્રી સભ્યોની માહિતી મેળવી તેના કારણોસર સવિસ્તર અહેવાલ લખો.

ચિત્રકળા

PAINTING

(332)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી

TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ: 20

Max. Marks : 20

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન માટે ફાળવેલ ગુણ બાજુમાં દર્શાવ્યા છે.

(2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પેજ ઉપર તમારું નામ, અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

1. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

2

(a) તમારાં પુસ્તકમાં આપેલ “માતૃ દેવીની મૂર્તિ” જુઓ. તે ટેરાકોટા પદ્ધતિ દ્વારા બનાવવામાં આવી છે. તમે માટીમાંથી તમારી પસંદગીની કોઈ મૂર્તિ બનાવો. તે મૂર્તિ ગણેશની પણ હોય શકે. મૂર્તિની સજાવટ માટે તમારી પસંદગીના અલગ અલગ મટીરીયલ જેમ કે નાની-નાની ગોળીઓ, મણકાઓ વગેરેનો ઉપયોગ કરો.

હવે તમે તમારી મૂર્તિ અને “માતૃ દેવીની મૂર્તિ”ની સરખામણી કરી પ્રશંસાત્મક નોંધ લખો .

(b) આભૂષણોની બનાવવાનો ધંધો ખૂબ જલાભકર્તા વ્યવસાય છે. સીંધુ ખીણની સંસ્કૃતિના લોકોએ ઘણાં બધાં આભૂષણો બનાવેલા. વર્તમાન સમયનાં ડીઝાઇનરો પણ એમની શૈલીનો ઉપયોગ કરે છે. તમે પણ હાર, બાજુબંધ અને બંગડી જેવા આભૂષણોની ડીઝાઇન બનાવી શકો છો. કાગળ પર ચોરસ, ત્રિકોણ અને ગોળ આકારોની મદદ વડે હારની એક ડીઝાઇન તૈયાર કરો. તમે તેમાં તમારાં મનપસંદ રંગોનો પણ ઉપયોગ કરી શકો છો.

આ આભૂષણ બનાવવાની પ્રક્રિયાનું વર્ણન કરો.

2. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

2

(a) બૌદ્ધ ચિત્ર શૈલીનું એક મહત્વનું વિષયવસ્તુ છે માર વિજય. તમારાં પાઠ્યપુસ્તક આપવામાં આવેલા અજંતાના ચિત્રોનો તે એક ભાગ છે. વાર્તાનાં વર્ણન માટે ચિત્ર દોરો અને રંગ પૂરો. તમે તેનાં માટે અજંતાની ચિત્ર શૈલીનો ઉપયોગ કરી શકો છો. તમારાં ચિત્રના ભાગ રૂપે તમે અજંતાના ચિત્રોની નકલ પણ કરી શકો છો. કાગળ પર તમે ટેમ્પેરાની બદલી પોસ્ટર રંગનો ઉપયોગ કરવો. વાર્તા વર્ણન માટેના થોડા વાક્યો લખો.

(b) સમગ્ર ભારતમાં અને ખાસ કરીને બંગાળમાં દુર્ગા દેવીની પૂજા કરવામાં આવે છે. તેની મૂર્તિઓમાં સૌથી ઉત્તમ તેમની ઉપસેલી મૂર્તિ છે. આ જ ઉપસેલી મૂર્તિના સંયોજનને આધારે ૧/૪ની કાગળશીટ પર મહિષાસુર મર્દિની દુર્ગાનું ચિત્ર દોરો. ચિત્રમાં પેન્સિલ રંગો અથવા ઓઈલ પેસ્ટલ રંગોનો ઉપયોગ કરો. તમારી રચનાનાં મુખ્ય પાસાઓ વર્ણવો.

3. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

2

- (a) ચોલાઓનીનટરાજની મૂર્તિમાંદર્શાવેલ હાથની મુદ્રાઓ અને તેનાં પ્રતિકો વિષે લખો. ૧/૪ની કાગળ શીટ પર નટરાજની મૂર્તિનું ચિત્ર દોરો. બધાં જ પ્રતીકાત્મક ચિન્હો દોરવાનું ભૂલાય નહીં.
- (b) “શ્રમ - વિજય”ની મૂર્તિને એક ઉત્તમ કલાકૃતિ તરીકે શા માટે માનવામાં આવે છે? તેમાં રહેલાં એ વિશેષ તત્વોની ઓળખ કરો અને પેન તથા શાહી વડે તેનું એક સંયોજન ચિત્ર બનાવો.
4. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 4
- (a) ઉસ્તાદ મન્સૂરના “ફાલ્કન ઓન અ બર્ડ રેસ્ટ” પેન્ટિંગની રાસાસ્વાદ કરાવતી નોંધ લખો. તેમની શૈલીનું અનુકરણ કરીને એક કબૂતરનું ચિત્ર તૈયાર કરો. આ ચિત્ર માટે પેન્સિલ રંગો અથવા ઓઈલ પેસ્ટલનો ઉપયોગ કરો.
- (b) સાહિબદિન દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલા “મેરુ રાગીની” પેન્ટિંગમાં ઉપયોગમાં લેવામાં આવેલા વિવિધ રંગ-મિશ્રણનો અભ્યાસ કરી તેનાં વિષે ટૂંકમાં લખો. એજ રંગ મિશ્રણના ઉપયોગ વડે તમારું મનપસંદ ચિત્ર તૈયાર કરો.
5. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 100 થી 150 શબ્દોમાં લખો. 4
- (a) “ચિત્રકૂટમાં રામ-ભરત મિલાપ” પેન્ટિંગનો અભ્યાસ કરો અને તેમાંદર્શાવેલ ખોટા દ્રષ્ટિકોણની ઓળખ કરો અને તેનાં વિષે લખો. ખોટા દ્રષ્ટિકોણની ભૂલ સુધારી એવું જ નવું ચિત્ર તૈયાર કરો.
- (b) પહાડી અને રાજસ્થાની પેન્ટિંગમાં આવતાં વૃક્ષોનો અભ્યાસ કરીને તેવા અલગ અલગ વૃક્ષોનો ઉપયોગ કરીને એકભુદ્રશ્ય તૈયાર કરો. પહાડી અને રાજસ્થાની પેઈન્ટરો દ્વારા આ વૃક્ષોના વિભિન્ન ઉપયોગોને ઓળખી બતાવો.
6. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 6
- (a) ૧/૨ની ઇમ્પેરિયલ શીટ પરટેબલ પર રાખેલ એક ફૂલદાની, બે પુસ્તકો અને એક કાચની બોટલ રાખીને એક વસ્તુ ચિત્ર તૈયાર કરો. (પાર્શ્વમાં લાલ કપડું રાખો).
- (b) નિમ્નલિખિત એક વિષય પર સંયોજન તૈયાર કરો.
- (1) જન્મ દિવસ પાર્ટી
- (2) બસ સ્ટેન્ડ
- આ સંયોજન માટે ૧/૨ ઇમ્પેરિયલ શીટ પર પોસ્ટર રંગનો ઉપયોગ કરો.

પર્યાવરણીય વિજ્ઞાન
ENVIRONMENTAL SCIENCE
(333)
શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી
TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ: 20

Max. Marks : 20

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન માટે ફાળવેલ ગુણ બાજુમાં દર્શાવ્યા છે.

(2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પેજ ઉપર તમારું નામ, અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

1. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2
- (a) આપણો ગ્રહ પૃથ્વી બાહ્ય અવકાશમાંથી કેવો અને શા માટે દેખાય છે? (પાઠ 2 જુઓ)
- (b) સીએનજી (CNG) અને એલપીજી (LPG) નું વિસ્તૃત નામ જણાવો. તે દરેકનો એક ઉપયોગ લખો. (પાઠ 2 જુઓ)
2. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2
- (a) નીચેની ખેતી પદ્ધતિઓ માટી ઘટાડા(ઘોવાણ) અટકાવવામાં કેવી રીતે ઉપયોગી છે? (પાઠ 17 જુઓ)
- (1) ઓર્ગેનીક ખેતી (2) સ્ટ્રિપ (ચાસ) ખેતી
- (b) મશરૂમની ખેતી નીચેના સંદર્ભે કેવી રીતે ફાયદાકારક પ્રવૃત્તિ છે: (પાઠ 20 જુઓ)
- (1) ખોરાકના પૂરક સ્ત્રોત તરીકે.
(2) પર્યાવરણના આરોગ્ય વધારવા માટેના એક માર્ગ તરીકે.
3. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2
- (a) પાકની ફેરબદલીમાં વાદળી- લીલી શેવાળ(લીલ) વચ્ચેનો જૈવિક ખાતર અને મહત્વપૂર્ણ એજન્ટ તરીકેનો સંબંધ સ્થાપિત કરો. (પાઠ 21 જુઓ)
- (b) ભારતીય નાગરિકોની માનસિકતામાં પરિવર્તન લાવવામાં "સુલભ ઈન્ટરનેશનલ"નો શું ફાળો છે? (પાઠ 25 જુઓ)
4. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 4
- (a) ઘાસના મેદાનો અને સવાના કયા ક્ષેત્રોમાં જોવા મળે છે? સવાનાની આબોહવાની સ્થિતિ અને વનસ્પતિ અને પ્રાણીસૃષ્ટિના પ્રકારો કે જે સવાનાની લાક્ષણિકતાઓ છે તે જણાવો. (પાઠ 6 જુઓ)

(b) મનુષ્ય દ્વારા કુદરતી જીવસૃષ્ટિ ફેરફાર માટેના કારણો શું છે? કૃષિ પરિતંત્ર (ઇકોસિસ્ટમ) અને કુદરતી પરિતંત્ર (ઇકોસિસ્ટમ)ના તફાવતના કોઈપણ બે મુદ્દા જણાવો.

(પાઠ 7 જુઓ)

5. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 100 થી 150 શબ્દોમાં લખો.

4

(a) ગ્રામવાસીઓ નોકરી અને નવિન તકોની શોધમાં શહેરોમાં આવી રહ્યા છે. આવા સ્થળાંતરના કોઈપણ બે અન્ય કારણો જણાવો. શહેરોમાં પહોંચ્યા પછી ગ્રામવાસીઓને કરવી પડતી મુશ્કેલીઓનો ઉલ્લેખ કરો.

(પાઠ 8 જુઓ)

(b) ખેતીલાયક જમીનમાં કૃષિ રસાયણો (એગ્રોકેમિકલ્સ)ના વધારે પડતા ઉપયોગની આપણા પર્યાવરણ પર થતી અસરોની ચર્ચા કરો.

(પાઠ 10 જુઓ)

6. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

6

(a) તમે ગ્રામવાસી હો અથવા શહેરવાસી, તમારા નજીકની માનવ વસાહતની મુલાકાત લઈને ત્યાંના નિવાસીઓ સાથે વાતચીત કરીને, (1) તે વસાહતની વિશિષ્ટતાઓ (2) ગામમાંથી શહેરોમાં સ્થળાંતર માટેના કારણોની જાણકારી મેળવો.

આ પ્રોજેક્ટનો નમૂનો પ્રસ્નાવલી હોઈ શકે છે. તમે એક પ્રસ્નાવલી તૈયાર કરીને તેમના પ્રશ્નોના જવાબ હા અથવા ના માં ભરીને, પ્રાપ્ત આંકડાઓનું વિશ્લેષણ કરીને તમારા અવલોકનોને સાર સ્વરૂપે રજૂ કરો. પ્રસ્નાવલિ નીચે પ્રમાણે હોઈ શકે છે:

નામ:

ઉંમર :

લિંગ: સ્ત્રી / પુરુષ

ગામ / શહેરનું નામ:

રાજ્ય:

Q1. આ વસાહતમાં કેટલાલા પરિવારોના ઘર(મકાન) છે ?

Q2. ઘર શેના વડે બનેલા છે? માટી/ સિમેન્ટ / કોંક્રિટ

Q3. પ્રત્યેક ઘરમાં કેટલા સભ્યો રહે છે ?

Q4. પરિવારના સભ્યોનો રોજગારી / વ્યવસાય શું છે ?

Q5. પરિવારના કેટલા સભ્યો સ્થળાંતરિત છે? સ્થળાંતરના કારણો કયા છે?

Q6. કેટલા સભ્યો અહીં રહેવા માગતા નથી અને શા માટે ?

Q7. અહીં આપને કઈ-કઈ બાબતોની ઉણપ વર્તાય છે.

Q8. કઈ-કઈ બાબતો માટે આપને અહીં રહેવાનું ગમે છે ?

Q9. આ વસાહતની પ્રગતિ / વિકાસ માટે તમે શું ઉકેલ (સૂચનો) આપશો.(ત્રણ સૂચનો લેવા)

આ પ્રસ્નાવલી ઉદાહરણરૂપે આપવામાં આવી છે. તમે તમારી પ્રસ્નાવલી જાતે તૈયાર કરો. તમારા , (1) પ્રોજેક્ટનું નામ (2) પ્રસ્નાવલી અને (3) તમારા પોતાના શબ્દોમાં તમે કરેલા અર્થઘટનો અનુમાન અને સારાંશની રજૂઆત શિક્ષકને કરો.

(b) "શુધ્ધ ભારત" અથવા 'સ્વચ્છ ભારત' નું એક સામાન્ય સૂત્ર હવે દેશના બધાજ રાજ્યોમાં છે. વિદ્યાર્થીઓ આવી આના ઉપર એક પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરીએ અને પર્યાવરણની સ્વચ્છતા વિશે રાષ્ટ્રપિતા મહાત્મા ગાંધી(મોહનદાસ કરમચંદ ગાંધી)ના વિચારોની પ્રાસંગિકતા વિશે પણ જાણી લઈએ.

પદ્ધતિ:

1. તમારા મોબાઇલ અથવા કેમેરાથી ફોટોગ્રાફ્સ લો અથવા પ્રદુષિત જગ્યાના ચિત્ર અથવા સમાચારપત્રમાંથી ચિત્રો એકત્રિત કરો કે જેથી સ્વચ્છ ભારત માટેની પ્રાસંગિકતાને પાવર પોઇન્ટ પ્રેઝન્ટેશન દ્વારા સ્પષ્ટ રીતે રજૂ કરી શકો.આ પ્રકારે ભેગી કરેલી સામગ્રી વડે એક આલ્બમ / સ્કેપબુક્સ / ફિલિપ કાર્ડ / ફિલિપ ચાર્ટ બનાવો.
2. સ્વચ્છ ભારત પર બનેલા હોર્ડિંગ્સ, જાહેરાતો, ટીવીના કાર્યક્રમો, અખબારો અને સામયિકોના લેખ એકત્રિત કરીને ઝુંબેશ ચલાવો. તેમને એક નોટબુક / કાર્ટુન / પેઈન્ટિંગ / ચિત્ર / ફોટોગ્રાફનું સ્વરૂપ આપો. તમે આ વિશે એક કવિતા પણ લખી શકો છે.
3. ઇન્ટરનેટ (ગૂગલ) અથવા પુસ્તક /સામયિકો અથવા કોઈને પૂછીને રાષ્ટ્રપિતા, બાપુના જીવન વિશે સંક્ષિપ્તમાં લેખ તૈયાર કરો કે જેમાં સ્વચ્છતાની એક ઝલક હોય. આ તમે તેમની જીવનશૈલી , હરિજન વસ્તીમાં તેમના કામ, તેમના લખાણો, તેમના પુસ્તક (સત્યના પ્રયોગ), તેના ક્વોટેશન પાસેથી મેળવી શકશો.

ઉપરના સૂચનો નમૂના તરીકે આપવામાં આવેલ છે. તમે તમારી પોતાની રીતે તમારો પ્રોજેક્ટ ડિઝાઇન કરી તમારા શિક્ષક પાસે રજૂ કરો.

જનસંચાર
MASS COMMUNICATION
(335)
શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી
TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ: 20

Max. Marks : 20

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન માટે ફાળવેલ ગુણ બાજુમાં દર્શાવ્યા છે.

(2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પેજ ઉપર તમારું નામ, અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

1. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2

(a) સમાચાર શું છે? સમાચારના વિવિધ પ્રકારના નામ આપો. દરેક પ્રકારની સામે 3-3 સમાચારોને યોગ્ય રીતે લગાવો.

(પાઠ 6 જુઓ)

(b) “જનસંપર્ક સાધનો” દ્વારા તમે શું સમજો છો? તમારી આજુબાજુમાં યોજ્યમાં આવેલા કોઈ કિસાન મેળા અંગેના પ્રદર્શનનો અહેવાલ તૈયાર કરો.

(પાઠ 20 જુઓ)

2. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2

(a) કઠપૂતળીના વિવિધ પ્રકારોના નામ અને તમારી પસંદની એક કઠપૂતળીનું ચિત્ર દોરો અથવા લગાવો.

(પાઠ 26 જુઓ)

(b) ન્યુ મીડિયા દ્વારા પ્રસારણ કરવા માટે તમારા કોઈ પસંદગીના વિષય પર અહેવાલ તૈયાર કરો .

(પાઠ 23 જુઓ)

3. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2

(a) કોઈ પણ બે સંપર્ક સાધનનો ઉપયોગ કરી એક “પેક્સલેટ” કે “ફ્લાયર” તૈયાર કરો.

(પાઠ 18 જુઓ)

(b) સમાચાર અને સુચનાની વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરતા “જન ધન યોજના” જેવી કોઈ આર્થિક બાબત પર આધારિત એક સૂચના તૈયાર કરો.

(પાઠ 6 જુઓ)

4. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 4

(a) ફોટોગ્રાફીની વ્યાખ્યા આપો. ફિલ્મ ફોટોગ્રાફી અને ડિજિટલ ફોટોગ્રાફી વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો. પત્ર સામયિકોમાં પ્રકાશિત કરવામાં આવતા વાઈડ એંગલ અને નેરો એંગલના બે-બે ચિત્રો લગાવો.

(પાઠ 25-7B જુઓ)

(b) જનસંચારના વિવિધ માધ્યમોનું સંક્ષિપ્તમાં વર્ણન કરો. આ માધ્યમો પર આધારિત એક “કોલાજ” તૈયાર કરો.

(પાઠ 2 જુઓ)

5. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 100 થી 150 શબ્દોમાં લખો. 4

(a) જનસંચારની વિભાવના અને સરકારી જનસંપર્કના માળખાને ધ્યાનમાં રાખી “સ્વચ્છપીવાનું પાણી” આ મુદ્દા પર એક જાગૃતતાઅભિયાન તૈયાર કરો.

(પાઠ 2 અને 18 જુઓ)

(b) ન્યુ મીડિયામાં કમ્પ્યુટરની ભૂમિકા અને તેના મહત્વની વિસ્તારમાં વર્ણન કરો. તમારા આજુબાજુમાં આવેલા કોઈ સાઈબરકેફેમાં વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા ઈન્ટરનેટનો ઉપયોગ અને તેનો પ્રભાવ પરનો એક અહેવાલ તૈયાર કરો.

(પાઠ 21 જુઓ)

6. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 6

(a) ભારતમાં વિકાસ સંચારને દર્શાવતા અલગ અલગ સમાચાર પત્રોમાં પ્રકાશિત કરવામાં આવેલા 20 ચિત્રો એકઠા કરો અને એક ફોટો ફીચર તૈયાર કરો. આ ફોટોફીચર પરથી અહેવાલ તૈયાર કરો.

(પાઠ 27-7B જુઓ)

(b) પરંપરાગત માધ્યમોના વિવિધસ્વરૂપલખી તેનો ઉપયોગ “બેટી બચાઓ, બેટી પઢાઓ” જેવા જનસંપર્ક અભ્યાન કેવી રીતે કરવામાં આવે છે એ અંગે વિસ્તૃતમાં વર્ણન કરો.

(પાઠ 28 મોડ્યુલ 7A અને પાઠ 20 જુઓ)

ડેટા એન્ટ્રી ઓપરેશન
DATA ENTRY OPERATIONS
(339)
શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી
TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ: 20

Max. Marks : 20

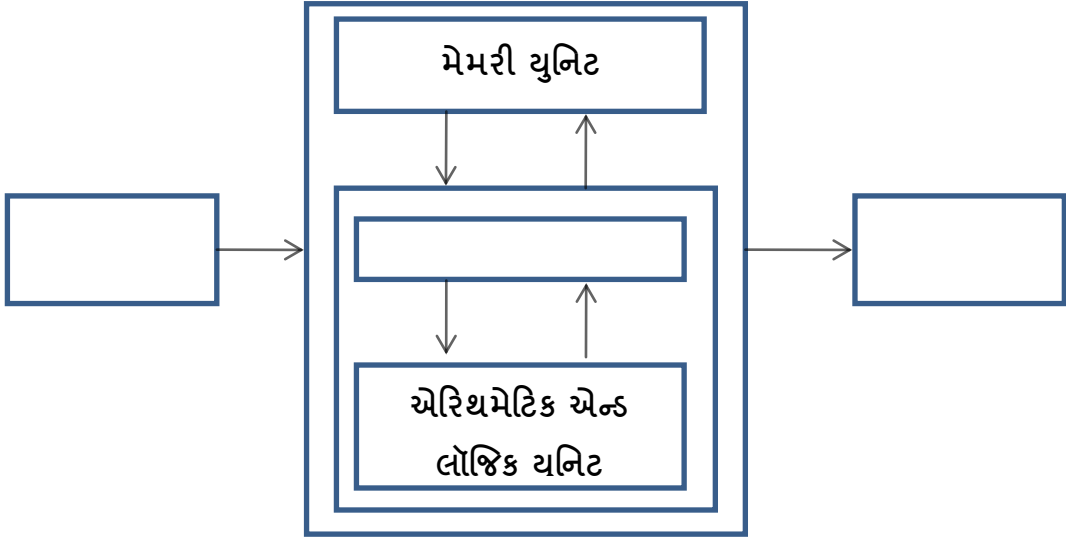
સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન માટે ફાળવેલ ગુણ બાજુમાં દર્શાવ્યા છે.

(2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પેજ ઉપર તમારું નામ , અનુક્રમ નંબર, અધ્યાયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

1. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

2

- (a) 1) ઇંકજેટ અને લેઝર પ્રિન્ટર વચ્ચેનો તફાવત શું છે?
2) નીચે આપેલા ઉપકરણોને ટૂંકમાં સમજાવો.
ક) પ્લોટર ખ) લાઇટ પેન
- (b) 1) સિસ્ટમ સોફ્ટવેર અને એપ્લિકેશન સોફ્ટવેર વચ્ચે શું તફાવત છે.
2) નીચે આપેલ આકૃતિ પૂરી કરો.

2. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

2

- (a) 1) એક અંગ્રેજી શિક્ષક એનઇ બારમાં ધોરણના વિદ્યાર્થીઓ માટે એક અસાઇમેન્ટ તૈયાર કરવાનું કહેવામા આવ્યું છે તો કયું સોફ્ટવેર એ અસાઇમેન્ટ બનાવવા માટે તેઓ ઉપયોગમાં લેશે.
2) શ્રી અમિત એક બારમાં ધોરણ નો વિદ્યાર્થી છે જે એક જ જેવા રંગીન ચિત્રો અને છાયા-ચિત્રો વાળું એક ડોક્યુમેન્ટ બનાવવાનું ઇચ્છી રહ્યો છે. તે વર્ડ પ્રોસેસરમાં કઈ રીતે એ ડિઝાઇન જલદી બનાવી શકાય.

- (b) 1) કુમારી મીના એક સંસ્થા માં એક કમ્પ્યુટર પ્રોફેશનલ તરીકે કામ કરી રહી છે. તેણીને પોતાના ડોક્યુમેન્ટ નું રક્ષણ ઇચ્છતી છે. એ ડોક્યુમેન્ટ ને રક્ષણ કરવા માટેના જરૂરી સ્ટેપ્સ કયા છે.
2) થિયેટર સોસાયટી ના વિદ્યાર્થીઓને એમ.એસ.વર્ડ (MS WORD) ના ઉપયોગથી એક નિમંત્રણ પત્ર તૈયાર કર્યો છે. તેઓ વર્ડ પ્રોસેસર ના વિવિધ ફોર્મેટિંગ ટેક્સ્ટ વિકલ્પના ઉપયોગ થી ડોક્યુમેન્ટ ને વધુ સુંદર બનાવવા ઇચ્છે છે. તેના માટેના થોડા ફોર્મેટિંગ વિકલ્પો લખો.

3. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

2

- (a) 1) શ્રીમતી નિશા તેમના ૧૦ મિત્રો સાથે પોતાનો જન્મદિવસ આવતા અઠવાડિયામાં ઉજવવા જઈ રહ્યા છે. તે પોતાના મિત્રો ને નિમંત્રણ મોકલવાનું ઇચ્છી રહી છે. મેઇલ મર્જ નો ઉપયોગ કરી તેમને નિમંત્રણ મોકલવા મદદ કરવી છે તેના માટેના સ્ટેપ્સ લખો અને મેઇલ મર્જ માં ઉપયોગમાં લેવાતા જરૂરી ડોક્યુમેન્ટના પ્રકારોનું વર્ણન પીએએન કરો.

2) એમ.એસ.વર્ડ (MS WORD) માં બુલેટ્સ અને નંબર વિકલ્પ ની ઉપયોગિતાઓ લખો.

- (b) 1) આપણે એમ.એસ.એક્સેલ (MS EXCEL) ના સેલ માં કયા પ્રકારના ડેટા (માહિતી) નાખી શકીએ?

2) નીચે આપેલ એક્સેલ ટેબલ ને વાંચો. આપેલ કઈ રીતે કરશો.

ક્રમ નંબર	શાકભાજી	ભાવ	જથ્થો
૧	બટાકા	૨૦	૫
૨	ટામેટાં	૩૦	૩
૩	કોબીજ	૨૦	૨

1) શાકભાજી ના મૂળ રંગ મુજબ તેના ફોન્ટ નો રંગ બદલો. દા.ત. ટામેટાં ને લાલ રંગ વડે.

2) ક્રમ ૨ પછી નવી એક લાઇન દાખલ કરો જેમાં નીચેના ડેટા ટાઇપ કરો. ૩ ડુંગળી ૧૫ ૫

4. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

4

- (a) 1) એક સંસ્થાના સંસ્થાપક (મેનેજર) સંસ્થાનો ચાર્ટ તૈયાર કરી રહ્યા છે. જેઓ તેઓ એ માટે એમ.એસ.એક્સેલ (MS EXCEL) નો ઉપયોગ કરવામાં આવે તો કઈ રીતે તે કરવામાં આવે તેના સ્ટેપ્સ લખો.

2) "મારા જીવનનો ઉદ્દેશ" વિષય પર લખો અને નીચે આપેલા નિર્દેશોનો ઉપયોગ કરી તેને પ્રભાવશાળી બનાવો.

ક) ડોક્યુમેન્ટ માં પોતાના નામ ની જગ્યાએ બધે જ "હું" બદલો.

ખ) તમારું નામ અને માહિતી હેડર નો ઉપયોગ કરી દરેક પાનાની ઉપરની બાજુમાં લખાયેલું હોવું જોઈએ અને પેજ નંબર નો ઉપયોગ કરી દરેક પાનાની નીચેની બાજુ પાનાં નંબર લખાયેલું હોવું જોઈએ.

ગ) યોગ્ય માર્જિન નો ઉપયોગ કરો, યોગ્ય ઉપયોગ થી વ્યાકરણ ની ભૂલો ને દૂર કરો.

ઘ) ક્લિપ આર્ટ દ્વારા ચિત્રોને મૂકી તેને આકર્ષક બનાવો.

- (b) 1) શ્રી શર્મા ઇન્ટરનેટ એડ્રેસ માટે દુવિધામાં છે તેમને ઇન્ટરનેટ એડ્રેસના જુદાજુદા ભાગ સમજાવો.

2) એન.આઈ.ઓ.એસ.(NIOS) વેબસાઇટ માટેની માહિતી એકત્રિત કરવા માટે બે પાનાનો એક ડોક્યુમેન્ટ તૈયાર કરો અને ડોક્યુમેન્ટમાં નીચેની માહિતીનો સમાવેશ કરો.

અ) એન.આઈ.ઓ.એસ.(NIOS) નો લોગો

- બ) પ્રવેશ આઇકન
- ક) હોમ પેજ પરથી કોઈ એક ચિત્ર
- ડ) “વર્ચુઅલ ઓપન સ્કૂલ” ની લિંક

5. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 100 થી 150 શબ્દોમાં લખો.

4

(a) 1) કીબોર્ડ શોર્ટકટ આપણો સમય બચાવ કરે છે નીચે આપેલા કાર્યો માટે પાવરપોઈન્ટના શોર્ટકટ લખો.

- પ્રેઝેન્ટેશનને ખોલો.
- પેન ટૂલને સક્રિય (અક્ટિવેટ) કરો.

2) શ્રી કણ્વ “ડિજિટલ ઈન્ડિયા” પર પાંચ સ્લાઇડ્સનું એક આકર્ષક પ્રેઝેન્ટેશન બનાવવા માટે વિદ્યાર્થીઓને પૂછ્યું. આપણી આસપાસમાંથી ચિત્રો લો અને તેના પ્રેઝેન્ટેશનમાં ઉપયોગ કરો. “ ડિજિટલ ઈન્ડિયા” અને એના સંબંધિત સામાજિક પહેલ ની પણ ઉલ્લેખ કરો. સુધારા માટે બીજા કયા ક્ષેત્રો છે તેની એક સૂચિ તૈયાર કરો.

(b) 1) ઇન્ટરનેટ ના સંદર્ભમાં નીચે આપેલા પ્રશ્નોનાં ના જવાબ આપો.

ક) બ્રાઉઝર ના કાર્યો લખો

ખ) ac થી સમાપ્ત થતાં ડોમેન નામ માં ac નો મતલબ _____

2) શ્રી શિવમંગળ એક વેપારી સંસ્થામાં કામ કરે છે. તેઓ ‘મેડિકલ સર્જીકલ્સ’ વિષય પર ઇન્ટરનેટ પર શોધી રહ્યા છે. તેઓ પોતાના સાથીદારો માટે ઈમેલ નો ઉપયોગ કરી શોધેલી લિન્ક તેમને મોકલવાનું ઇચ્છી રહ્યા છે. તેમનું ઈમેલ આઈડી mrshiva@mss.com છે. આપેલ કાર્યને કરવા માટે જે અનુક્રમિક સ્ટેપ્સ કરવામાં આવશે તે લખો. અને ઈમેલ એડ્રેસના ઘટકો પણ લખો.

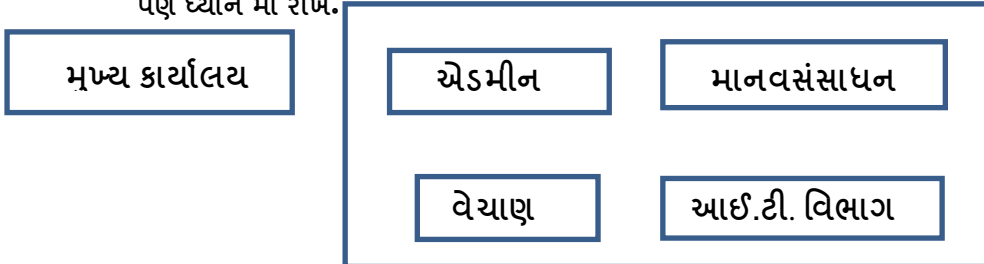
6. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

6

(a) નીચે આપેલા ટેબલ પરથી સ્પેડશીટ તૈયાર કરો. નીચે આપેલ નિર્દેશો નું પાલન કરો.

- 1) ઉપર આપેલ મુજબ વર્કશીટ બનાવો અને abcindustries.Xls થી સેવ કરો.
- 2) વેચાણના ૧૦% સૂત્ર નો ઉપયોગ કરી વેટ ની અને કુલ ગણતરી શોધો.
- 3) વેચાણ ના પરિણામ ના આધાર પર તેને કમબંધ કરો.
- 4) વેચાણ અને પ્રોડક્ટ ની ભાગેદારી દેખાડવા માટે પાઇ ચાર્ટ બનાવો.
- 5) હેડિંગ્સ ને ફોર્મેટ અને ગ્રીડ લાઇન્સ મૂકો.

(b) વેબટેક એક વાણિજ્ય સંસ્થા છે. આ ચેન્જઈ માં સ્થાપના કરવા માટે મુંબઈ ના પોતાના મુખ્ય કાર્યાલય ની સાથે તેના પરિસર માં યોજના બનાવી રહી છે. મેનેજમેન્ટ, વેચાણ, માનવસંસાધન અને આઈ.ટી. વિભાગને ચિત્ર માં દેખડ્યા છે. ચેન્જઈ પરિસર માં મુખ્ય ૪ ઇમારતો છે. એક નેટવર્ક એક્સપર્ટ છે જ્યાં તમે તેમની ક થી ઘ સુધીમાં આપેલા ઉપકરણોથી સાડું નેટવર્ક આપે જેનાથી મુશ્કેલીઓ દૂર થાય જેમાં ટેબલ ૨ અને ૩ ની ઇમારતો વચ્ચેના અંતર ના વિગતને પણ ધ્યાન માં રાખે.

ટેબલ 2 : વિભાગ ના નામ અને તેમના વચ્ચેનું અંતર

વિભાગ નું નામ	વિભાગ વચ્ચેનું અંતર
એડમીન થી વેચાણ	૫૧ મી.
એડમીન થી આઈ.ટી. વિભાગ	૯૨ મી.
એડમીન થી માનવસંસાધન	૪૮ મી.
વેચાણ થી આઈ.ટી. વિભાગ	૫૧ મી.
વેચાણ થી માનવસંસાધન	૫૪ મી.
આઈ.ટી. વિભાગ થી માનવસંસાધન	૪૧ મી.
મુંબઈ મુખ્ય કાર્યાલય થી ચેન્નઈ પરિસર	૧૪૦૦ કિ.મી.

ટેબલ 3 : વિભાગ ના નામ અને કમ્પ્યુટર ની સંખ્યા

વિભાગ નું નામ	કમ્પ્યુટર ની સંખ્યા
એડમીન	૭૫
વેચાણ	૯૮
આઈ.ટી. વિભાગ	૪૨
માનવસંસાધન	૩૫
મુંબઈ મુખ્ય કાર્યાલય	૪૫

- 1) સારા કનેક્ટિવિટી (જોડાણ) માટે ચેન્નઈ પરિસર ના અંદર સર્વર માટે સૌથી સારી જગ્યા નું અનુમાન આપો. તે માટે તમારા જવાબની દ્રઢતા પુરવાર કરો.
- 2) ચેન્નઈ પરિસર ની અંદર કુશળતાપૂર્વક જુદી જુદી ઇમારતોને જોડવા માટેનો કેબલ લે આઉટ દોરો.
- 3) કયું હાર્ડવેર ડિવાઇસ (ઉપકરણ) પરિસરમાં ઇન્ટરનેટ ઉપયોગકર્તાઓની રક્ષા અને તેના પર નિયંત્રણમાં રાખવા માટે સ્થાપિત કરી શકીએ છીએ.
- 4) પ્રોટોકોલ ને ઓળખો. અ) વેબ બ) વિડીયો કોનફેરન્સીંગ ક)વિડિયો ચેટ ડ) ઇમેલ

કાનૂન : એક પરિચય
AN INTRODUCTION TO LAW
(338)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી
TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ: 20

Max. Marks : 20

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન માટે ફાળવેલ ગુણ બાજુમાં દર્શાવ્યા છે.

(2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પેજ ઉપર તમારું નામ, અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

1. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2
 - (a) ભારતીય સંવિધાનની એવી કોઈ પણ બે વિશેષતાઓની વ્યાખ્યા આપો જે ભારતને એક લોકતાંત્રિક રાજ્ય બનાવે છે?
(પાઠ 17 જુઓ)
 - (b) સંવિધાન અને સંવિધાનવાદનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
(પાઠ 18 જુઓ)
2. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2
 - (a) વૈદ્ય પરંપરાની ઉપયોગીતા શું છે? સ્પષ્ટ કરો.
(પાઠ 9 જુઓ)
 - (b) મૂળભૂત અધિકારોના ઉલ્લંઘન કરવાથી કોઈ વ્યક્તિને ક્યાં પ્રકારની સજા કરવામાં આવે છે ?
ઉદાહરણ
આપી સ્પષ્ટ કરો.
(પાઠ 19 જુઓ)
3. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2
 - (a) રાજ્યના નીતિ નિર્દેશક સિદ્ધાંતોને ક્યા વિચારાત્મક સ્ત્રોતો અને ઉદ્દેશ્યોના આધારે વર્ગીકૃત કરવામાં આવ્યા છે? વ્યાખ્યા આપો.
(પાઠ 20 જુઓ)
 - (b) ગીતા એક બગીચાની માલિક છે. તે માળી સાથે કરાર કરે છે જે એક વર્ષ માટે તેના બગીચાની જાળવણી કરે છે. વ્યક્તિ અધિકાર અને સર્વલક્ષી અધિકારના સંદર્ભમાં સમગ્ર વિષયની સામાન્ય ફરજ અને માળીની ફરજ સ્પષ્ટ કરો?
(પાઠ 12 જુઓ)
4. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 100 થી 150 શબ્દોમાં લખો. 4
 - (a) બંધારણીય જવાબદારી પૂરી કરવાની દિશામાં પંચાયતી રાજ સંસ્થાઓને સંગઠિત કરવામાં સરકાર દ્વારા બજાવવામાં આવતી ભૂમિકાનું મૂલ્યાંકન કરો.

(પાઠ 20 જુઓ)

(b) પોતાના પક્ષને દર્શાવામાટે કોઈ બે કેસની સહાયતાથી “લોક્ષ સ્ટેન્ડી” ની અનુરૂપતા સ્પષ્ટ કરો.

(પાઠ 23 જુઓ)

5. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 100 થી 150 શબ્દોમાં લખો.

4

(a) પર્યાવરણના સંરક્ષણ માટે ક્વોટો પ્રોટોકોલની ભૂમિકાની આકારણી કરો.

(પાઠ 27 જુઓ)

(b) ભારતના રાષ્ટ્રપતિની ચુંટણી માટે, કોઈ રાજ્યની વિધાનસભાના એક ચૂંટાયેલ સભ્યના એક મતનું મૂલ્યની ગણતરી કરો જો ત્યાંની જનસંખ્યા 3,3૯,૩૭,૦૦૦ છે અને ચૂંટાયેલ સભ્યો ૧૨૦ છે.

(પાઠ 18 જુઓ)

6. નીચે આપેલા પ્રોજેક્ટમાંથી કોઈ એક પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરો

6

(a) તમારા મિત્રની સાથે એક દુર્ઘટના થઈ ગઈ છે અને તમે તેને સરકારી હોસ્પિટલના લઈને જાઓ છો. એક્સ-રે રિપોર્ટથી ખબર પડે છે કે તેના પગનું હાડકું તૂટી ગયું છે. પ્લાસ્ટર અને ઈલાજ કરવા છતાં તમારો મિત્ર ચાલી નથી શકતો. ઉપલોક્તા સંરક્ષણ અનુસાર કેવી રીતે કેસ કરી શકાય છે? તમે આ સમસ્યા કેવી રીતે હલ કરશો?

(b) ચોરીની શંકાના આધાર પર બે પોલીસકર્મીઓ તમારા પડોશમા રહેતી એક x નામની મહિલાને રાત્રે ૮ વાગ્યે ગિરફતાર કરી લે છે. આપખુદ રીતે કરવામા આવતી આ ગિરફતારીના વિરુદ્ધ કવિતા તમારી પાસે સહાયતા માંગે છે. આ ઘટના ના પ્રકાશમા છ મૂળભૂત અધિકારોના ઉલ્લંઘનના ફ્લોચાર્ટ બનાવો તથા મૂળભૂત અધિકારો લાગુ પાડવા માટેના ઉપાયો બતાવો.

પુસ્તકાલય અને માહિતી વિજ્ઞાન
INFORMATION AND LIBRARY SCIENCE
(339)

શિક્ષક દ્વારા અંકિત મૂલ્યાંકન કસોટી
TUTOR MARKED ASSIGNMENT

કુલ ગુણ: 20

Max. Marks : 20

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન માટે ફાળવેલ ગુણ બાજુમાં દર્શાવ્યા છે.

(2) ઉત્તરવહીના પ્રથમ પેજ ઉપર તમારું નામ, અનુક્રમ નંબર, અધ્યયન કેન્દ્રનું નામ અને વિષય સ્પષ્ટ શબ્દોમાં લખો.

1. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2
- (a) વેબ પર ભારતનું રાષ્ટ્રીય પુસ્તકાલય શોધો. આ પુસ્તકાલય દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવતી સેવાઓ જણાવો. (પાઠ 2 જુઓ)
- (b) ઈ-સ્રોત (ઈ-સાધનો) ના કોઈ પણ ત્રણ ગેરફાયદા જણાવો. (પાઠ 8 જુઓ)
2. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2
- (a) પુસ્તકાલયની સેવાઓમાં વધારો કરવામાં વેબ 2.0 સાધનનો ઉપયોગ કેવી રીતે કરી શકાય તે જણાવો.. (પાઠ 14 જુઓ)
- (b) પુસ્તકાલય સ્વયંસંચાલન (ઓટોમેશન) ના વિવિધ ક્ષેત્રોની ગણતરી કરો. (પાઠ 3 જુઓ)
3. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 2
- (a) કોઈ પણ એક પુસ્તકાલયની મુલાકાત લઈ તેમાં ઉપયોગમાં આવતી વર્ગીકરણ પદ્ધતિ અને સૂચીકરણ કોડ વિશે માહિતી મેળવી તેના નામ લખો. (પાઠ 10 જુઓ)
- (b) તમામ વિસ્તારના પુસ્તકાલયની મુલાકાત લો. આ પુસ્તકાલય દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવતી કોઈ પણ બે માનવીય સેવા અને કોમ્પ્યુટરાઈઝડ સેવાઓ વિશે જણાવો. (પાઠ 3 જુઓ)
4. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો. 4
- (a) વિશિષ્ટ પુસ્તકાલયના કર્ચો જણાવો. ઈન્ટરનેટની મદદથી કોઈ પણ ત્રણ એવા પુસ્તકાલયના નામ જણાવો જે નેત્રહીન વ્યક્તિઓની જરૂરિયાત પૂરી પાડે છે. (પાઠ 2 જુઓ)

(b) કોઈ પણ આઠ સામાયિકોની વેબસાઈટ પર જઈતેમના નામ અને સરનામાં લખો.

(પાઠ 8 જુઓ)

5. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 100 થી 150 શબ્દોમાં લખો.

4

(a) ડિજિટલપુસ્તકાલય અને વર્ચ્યુઅલ પુસ્તકાલય વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.

(પાઠ 3 જુઓ)

(b) માનવીય (મેન્યુઅલ) હેન્ડબુક માર્ગદર્શિકા અને ગેઝેટર્સ એક માહિતીના સ્ત્રોત સ્વરૂપેના લાભ ઉદાહરણ સહિતસમજાવો.

(પાઠ 7 જુઓ)

6. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એકનો જવાબ 40 થી 60 શબ્દોમાં લખો.

6

(a) અલગ અલગ વિષયોમાંથી કોઈ 6 પ્રસંગો પસંદ કરો.

“લાઈબ્રેરી ઓફ કોમર્સ” ની વેબસાઈટ પર જઈ દરેક પ્રસંગની ત્રણ વિકલ્પ (1) બ્રાઉઝ (2) એડવાન્સ બ્રાઉઝ (3) કીવર્ડ સર્ચ કરી એ જણાવો કે દરેક વિકલ્પ માટે વર્ષ ૨૦૧૧ થી ૨૦૧૫ વચ્ચે પ્રકાશિત કરેલા કેટલા પુસ્તકો દરેક વિકલ્પ માં ફરીથી મળે છે. આ સંસોધન માટે ઉપયોગમાં લીધેલ પ્રક્રિયા જણાવો. નીચે આપેલ કોઠામાં પરિણામ દર્શાવો.

પરિણામ કોઠો

પ્રસંગ	બ્રાઉઝ (પુસ્તકોની સંખ્યા)	એડવાન્સ બ્રાઉઝ (પુસ્તકોની સંખ્યા)	કીવર્ડ સર્ચ (પુસ્તકોની સંખ્યા)
પ્રસંગ-1			
પ્રસંગ-2			
પ્રસંગ-3			
પ્રસંગ-4			

(પાઠ 14 જુઓ)

(b) તબીબી વિજ્ઞાનના ક્ષેત્ર માંથી 12 તકનીકી (ટેકનીકલ) શબ્દો લખો. આ શબ્દોના અર્થ બે અલગ અલગ અંગ્રેજી શબ્દકોશમાં જુઓ. આ તમામ પ્રક્રિયાનો અહેવાલ તૈયાર કરો. તેનું પરિણામ નીચેના કોઠામાં દર્શાવો.

પરિણામ કોઠો

તકનીકી શબ્દ	શબ્દકોષનું નામ (1)	શબ્દકોષનું નામ (2)
શબ્દ-1		
શબ્દ-2		
શબ્દ-3		

(પાઠ 7 જુઓ)

العربية XII

(341)

تفویضات

المرحلة الثانوية العامة

تعليمات: يلزم الرد على جميع الاُسئلة

(سبھی سوالات کے جواب لازمی ہیں۔)

20

العلامات/الدرجات:

2

السؤال الأول: أجب عن سؤال واحد من الأسئلة الآتية:

(i) أكتب شرح منظومة "ما أجمل الضياء!"

(ii) أجب عما يأتي:

(الف) ماذا تقول الطيور في سرور؟

(ب) لماذا تشقشق الطيور؟

(ج) من سوى الأرض؟

(iii) ماهي قضية مهمة بين بني آدم؟ أكتب في عشر جمل

(iv) أكتب في عشر جمل حول هيئة الأمم المتحدة.

2

السؤال الثاني: أجب عن سؤال واحد من الأسئلة الآتية:

(i) أكتب ملخص درس "العدل والقضاء" في مائة كلمة.

(ii) أجب عما يأتي:

(الف) ماهو فعل الأمر والنهي؟ هات الأمثلة لكل منها.

(ب) لماذا جاء رجل من أهل مصر الى عمر بن الخطاب؟

(ج) ماذا قال الرجل الضارب متعجباً؟

(iii) استعمل الأفعال التالية فى الجمل:

قل، لا تحضر، لا تذكر، اكتب، لا تأكل، اشرب.

(iv) ترجم الجمل التالية الى الأردية / الانكليزية:

جاء رجل من أهل مصر الى عمر بن الخطاب وقال له: يا أمير المؤمنين لقد تسابقت مع ابن عمرو بن العاص والى مصر فسبقته فضر بنى بسوطه وقال لى: أنا ابن الأكرمين.

2 السؤال الثالث: أجب عن سؤال واحد من الأسئلة الآتية:

(i) أجب عماأتى:

(الف) ماهو العلم؟

(ب) ماهو الجهل؟

(ج) ماهى أسماء الاشارة؟

(ii) املأ الفراغ:

”كان الامام الكسائى كبيراً فى النحو، وهو..... الأمين والمأمون ابنى خليفة المسلمين ذات عندما قام الكسائى بعد الدرس فسارع الأمين والمأمون الى نعلى المعلم اليه“

(iii) اكتب أسماء الاشارة للبعيد واستعملها فى الجمل.

(iv) شكّل العبارة التالية:

” مارأيت معلماً قبله ولا بعده أحسن تعليماً منه، وهو القائل:

تعلموا العلم وتعلموا له السكينة، والوقار والتواضع لمن تتعلمون منه“

4 السؤال الرابع: أجب عن سؤال واحد من الأسئلة الآتية:

(i) أجب عماأتى:

(الف) ماهو أكبر أنواع المخدرات؟

(ب) ماهو التأثير السلبي للخمر؟

- (ج) اذا ارتفعت نسبة الكحول فى الدم فماذا يكون؟
- (ii) اكتب خمس جمل شرطية مستخدماً "ان" و "اذا" و "من" و "ما" و "مهما"
- (iii) اُجب عما يأتى:
- (الف) ما هو معنى التطرف؟
- (ب) ما هو خير الأمور؟
- (ج) لماذا قبضت الشرطة على الرجلين؟
- (iv) استخدم الأسماء الموصولة: "الذى، التى، اللذان، الذين، اللاتى" فى خمس جمل مختلفة.

4

السؤال الخامس: اُجب عن سؤال واحد من الأسئلة الآتية:

- (i) اكتب ملخص درس "الاحسان الى الجيران" فى مائة كلمة.
- أو
- اكتب ملخص درس "الاحتلال البريطانى" فى مائة كلمة.
- (ii) هل الانسان الذى يأكل كثيراً وينام كثيراً متطرف؟ اذا كان ذلك فكيف؟ اكتب فى عشر جمل.
- (iii) اُجب عما يأتى:
- (الف) لماذا ذهب أبوحنيفة الى الامير؟
- (ب) هل الرسول ﷺ رحمة للمسلمين فقط؟
- (ج) من كانوا يرون الهند كطائر من الذهب؟
- أو
- املاً الفراغ فيما يلى بكلمات مناسبة من الدرس:
- استمرّ الهنود قدر المستطاع.
- فاندلعت الثورة ضد الانكليز
- بكل بسالة فى وجه الغزو الاستبدادى
- الهند بلاد
- (iv) ماهو الجمع السالم؟ اكتب بالتفصيل مع الأمثلة.

(1) اكتب مقالةً حول العنوان "مهاتما غاندى" بالعربية فى مائة كلمة

أو

اكتب قصةً وجيزة قرأتها أو سمعتها حالياً بالعربية.

(2) اكتب رسالةً الى عميد الكلية/المدرسة بالعربية للاجازة فى صفحة واحدة بالعربية

أو

صف منزلك فى مائة كلمة بالعربية

(3) اكتب أنواع الفعل بالأمثلة

أو

اكتب كل صيغ الأفعال التالية فى الماضى المعروف واستخدم خمسة منها فى الجمل:

استيقظ، مات، جاء.

(4) اكتب الأعداد التالية فى الكلمات واستخدمها فى الجمل:

٥، ٧، ١١، ٥١، ٢٠، ٢٨، ٥٠، ١٠٠، ١٠٠١ -

(5) ترجم العبارة التالية الى اللغة الأردية/ الانكليزية:

"اضطربت البلاد بعد ما استشهد السلطان تيبو. فاندلعت الثورة ضد الانكليز فى مايو ١٨٥٧م بقيادة أحمد الله شاه المدراسى و فضل الحق الخير آبادى و عنايت أحمد الكاكوروى و رحمة الله الكيرانوى وغيرهم من القادة الهنود. عند ما تصاعدت الهيمنة البريطانية و بلغت مظالمها حدا لا يطاق فصارت قلعة ميروت بركاناً يغلى بالغضب على الانكليز. حتى شمل ذلك دلهى، و أكثر نواحي الهند ولكن الثورة فشلت و ألقى القوات الانكليزية القبض على الامبرا طور المغولى بهادر شاه ظفر و نفوه الى رنكون فى نفس السنة.

فارسی XII

(342)

ٹیوٹر مارکڈ اسائنمنٹ

کل نمبر 20

نوٹ: 1- تمام سوالات لازمی ہیں۔

2- ہر سوال کے نمبر اس کے سامنے دیئے گئے ہیں۔

2

سوال نمبر 1: درج ذیل اقتباسات میں سے کسی ایک کا ترجمہ لکھیے۔

ایران سرزمین وسیع است۔ شہرهای ایران در سراسر خاک پهناور این کشور پخش شده اند۔ بعضی از شہرهای ایران مانند اصفهان، همدان، کرمانشاه، شوش، شیراز و دزفول از نظر تاریخی مهم هستند۔ این شہرها به عنوان مراکز پیدائش تمدن ها شناخته می شوند۔

یا

آب ماده مغذی نیست ولی برای بدن ما بسیار لازم است۔ در هضم کردن کمک می کند و از غذا مواد مغذی را به یافته های مختلف می رساند۔ وقتی که در تابستان عرق زیادی از بدن ما جاری می شود، آب حرارت بدن را یک جور نگاه می دارد و در صورت ادرار مواد زاید را از بدن ما خارج می کند۔

یا

باید کہ بسیار نگویید و سخن دیگری به سخن خود قطع نکنند۔ هر که حکایتی یا روایتی کند کہ او بر آن واقف باشد، وقوف خود بر آن اظهار نکند تا آن کس سخن به اتمام رساند و چیزی را کہ از غیر او پرسند جواب نگویید و اگر سوال از جماعتی کنند کہ او داخل آن جماعت بود بر ایشان سبقت ننماید۔

2

سوال نمبر 2- درج ذیل شعروں کی وضاحت کیجیے۔

از غنچه خوابیده چو نرگس نگران خیز

کاشانه ما رفت به تاراج غمان، خیز

از ناله مرغ چمن، از بانگ اذان خیز

از گرمی هنگامه آتش نفسان خیز

از خواب گران، خواب گران، خواب گران خیز

از خواب گران خیز

ای دل ز مانہ رسم احسان مطلب
وز گردش دوران سروسامان مطلب
درمان طلبی، درد تو افزون گردد
با درد بساز و هیچ درمان مطلب
یا

سرمد گلہ اختصار می باید کرد
یک کا از این دو کار می باید کرد
یا تن بہ رضای یار می باید داد
یا قطع نظر زیار می باید کرد

2

سوال نمبر 3- درج ذیل اسباق میں کسی ایک کا خلاصہ لکھیے۔

داستان پرواز، نظام الملک طوسی
بہ ورزش تن خود بہ نیرو کنیم
یا

سرمد، عمر خیام یا اقبال کی شاعری کے بارے میں اپنے خیالات کا مختصراً اظہار کیجیے۔

4

سوال نمبر 4- درج ذیل سوالات میں سے صرف چار کے فارسی میں جواب دیجیے۔

(الف):

- 1- چہ کتاب مہمی از خواجہ نظام الملک طوسی باقی ماندہ است؟
- 2- اسم چند وتا من بنویسید۔
- 3- چرا پروتین برای بدن لازم است؟
- 4- پس از کشته شدن خواجہ نظام الملک، ملکشاہ چقدر زندگی کرد۔
- 5- اتواز کدام کشور بود؟
- 6- عمر کدام درخت از ہمہ درختان بیشتر است؟

(ب) درج ذیل خالی جگہوں کو مناسب لفظوں سے پر کیجیے۔

- 1- نظام الملک دوران کودکی را در شهر گذراند۔ (بغداد، طوس)
- 2- اگر می خواهی بفرمایم تا از پیش تو برگیرند۔ (کتاب، دوات)
- 3- خواجه نظام الملک از این پیغام در شد۔ (خشم، طرب)
- 4- اتفاقاً نظام الملک درست درآمد۔ (خواب، پیشگوئی)

یا

کالم الف کو کالم ب سے ملا کر مناسب جوڑے بنائیے۔

کالم الف کالم ب

1- ملکشاہ الف- مدرسہ نظامیہ

2- عمر خیام ب- حکومت خراسان

3- بغداد ج- سلجوقی

4- الب ارسلان د- تقویم

4

سوال نمبر 5۔ درج ذیل جملوں میں سے آٹھ جملوں کا ترجمہ فارسی میں کیجیے۔

(i) تاج محل ممتاز محل کا مقبرہ ہے جو کہ آگرہ میں واقع ہے۔

(ii) اے خدا، تو سب بیماریوں کو شفا دے۔

(iii) لوگو! متحدر ہو جاؤ۔

(iv) ہندوستان ایک، جمہوری ملک ہے۔

(v) ہمارا ملک 15 اگست 1947 کو آزاد ہوا۔

(vi) ہندوستان ایشیا کے جنوب میں واقع ہے۔

(vii) پچھلے سال میری سب کتابیں چوری ہو گئی تھیں۔

(viii) ریل حادثے میں سو سے زیادہ لوگ مارے گئے۔

(ix) اتو ایک جرمن جوان تھا۔

(x) وہ چاہتا تھا کہ آسمان میں پرندوں کی طرح اڑے۔

(xi) اس نے مختلف قسم کے پر بنائے۔

(xii) شاہ جہاں اور ممتاز محل دونوں اسی عمارت میں دفن ہیں۔

اپنی کتاب کے سبق، غذا و تغذیہ کی روشنی میں بتائیے کہ غذائی اجزاء، چربی، معدنیات، کاربوہائیڈریٹ، پروٹین اور وٹامن کن کن اشیاء میں پائے جاتے ہیں۔

ان کے فوائد کیا کیا ہیں اور ان کی کمی سے کون کون سی بیماریاں ہوتی ہیں۔

نوٹ: اس پروجیکٹ کو آپ چارٹ یا نقشے کی شکل میں بھی بنا سکتے ہیں۔

یا

اپنی کتاب کے سبق ”از من نگہداری کنید“ کی روشنی میں پیڑوں کے مختلف اجزاء کے اوصاف، ان کے استعمال، فوائد، پیڑ کی عمر کا پتہ لگانے کا طریقہ وغیرہ بتائیے۔

پیڑ کی حفاظت اور بقا کے لیے ہماری ذمہ داریاں کیا کیا ہیں یہ بھی بتائیے۔

نوٹ: آپ اس پروجیکٹ کے لیے چارٹ یا نقشے اور پیڑوں کی تصاویر کا استعمال کر سکتے ہیں۔

NATIONAL INSTITUTE OF OPEN SCHOOLING

Assignment Submission Receipt

Academic Year: -

A.I No.

Enrolment No.

Name of the Candidate _____ Assignment No.

Subject Code _____ Subject Name _____

Date _____

Name and Signature of the Subject Teacher

NATIONAL INSTITUTE OF OPEN SCHOOLING

Assignment Submission Receipt

Academic Year: -

A.I No.

Enrolment No.

Name of the Candidate _____ Assignment No.

Subject Code _____ Subject Name _____

Date _____

Name and Signature of the Subject Teacher

NATIONAL INSTITUTE OF OPEN SCHOOLING

Assignment Submission Receipt

Academic Year: -

A.I No.

Enrolment No.

Name of the Candidate _____ Assignment No.

Subject Code _____ Subject Name _____

Date _____

Name and Signature of the Subject Teacher

NATIONAL INSTITUTE OF OPEN SCHOOLING

Assignment Submission Receipt

Academic Year: -

A.I No.

Enrolment No.

Name of the Candidate _____ Assignment No.

Subject Code _____ Subject Name _____

Date _____

Name and Signature of the Subject Teacher

NATIONAL INSTITUTE OF OPEN SCHOOLING

Assignment Submission Receipt

Academic Year: -

A.I No.

Enrolment No.

Name of the Candidate _____ Assignment No.

Subject Code _____ Subject Name _____

Date _____

Name and Signature of the Subject Teacher